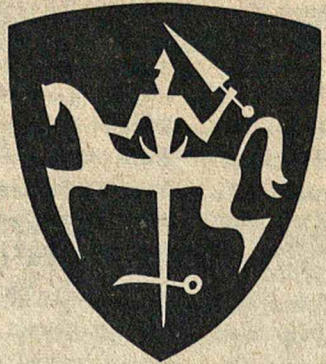

ne priklausoma lietuva

SENIAUSIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE

LE PLUS VIEUX JOURNAL LITUANIEN AU CANADA

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

Nr 26 (1205), *** XXIX-METAI *** 1970 m. JUILLET-JULY-LIEPOS mėn. 1 d. *** *** LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** Postage paid at Lachine, P.Q.

UŽ LAISVĄ IR ATVIRĄ ŽODĮ!

Per eilę metų Nepriklausoma Lietuva savo puslapiuose telkė, rūpinosi, ugdė laisvo ir atviro žodžio prasmę. Tokie liekame ir toliau. Redaktorių pasikeitimai nekeičia nusistovėjusių tradicijų ir tikslų. Jie gerina, tobulina, ieško būdų ir randa kelius lietuvišką spausdintą žodį išlaikyti išsivijoje. Kiekvienas periodinis leidinys yra kolektyvinio darbo ir rūpesčio kūrinys.

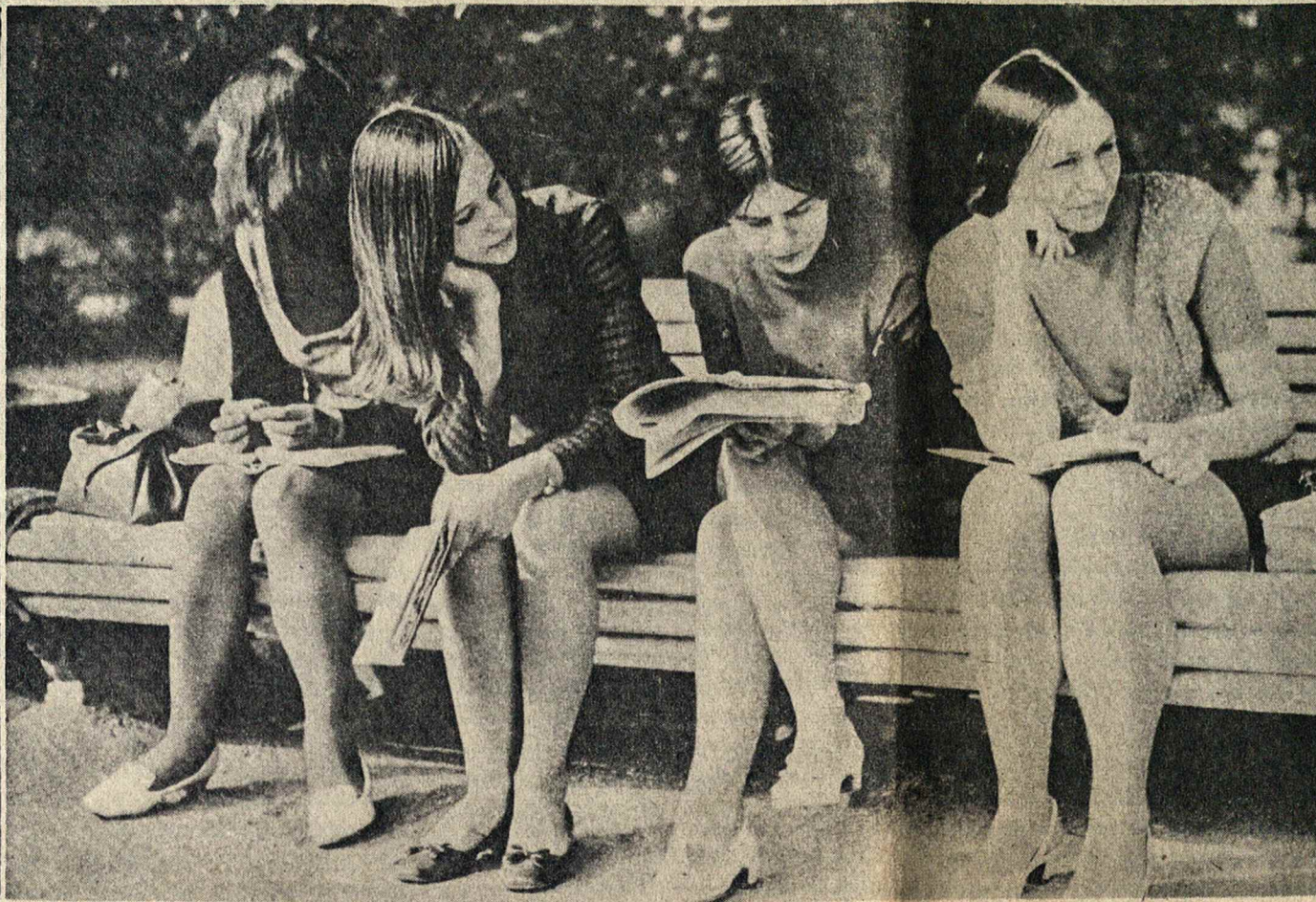
Nepriklausomos Lietuvos akcininkai-šerinkinkai, skaitytojai, bendradarbiai, bičiuliai žinojo, kad dr. Henrikas Nagys po J. Kardelio mirties redagavimo darbą perėmė tik laikinai. Kasdieninio darbo sąlygos mokykloje jam teikėdo laikraščiu skirti vos keleris valandų savaitėje. Atsakomąjį darbą jis atliko ir sąžiningai tęsė. Dr. H. Nagis esame nuoširdžiai dėkingi.

Britų Bendruomenės Sekretoriato Londone patarėjui A. B. Puserauskui tarpininkaujant, pasisekė susirūti ir susitarti su žurnalistu Romu E. Maziliausku. Nepriklausomos Lietuvos redagavimą R. E. Maziliauskas perėmė. Šitame atsakinyje darbe jam linkime geriausios sėkmės. Kartu kviečiame visus spaudos bičiulius didelėn talkon. Parodykite, kad savajam laikraščiui nesame svetimi ir kad ranka rankon dirbdami su savoju redaktorium R. E. Maziliausku, Nepriklausomą Lietuvą tobulinsime ir ugdydysime.

Nepriklausomos Lietuvos redaktoriai — V. Dagilis, M. Aukštaitis, J. Yla, M. Arlauskaitė, L. Girinis-Norvaiša, P. Rudinskas, J. Kardelis, H. Nagys — keitėsi. Natūralu, kad žmonės keisis ir ateityje. Tačiau meilė savajai žemei ir laisvės troškimas savajam kraštui mus įpareigoja išlaikyti savo spausdinto žodžio tęstinumą. Nepriklausomą Lietuvą ir jos sąžiningos, iš tikrųjų liberalios idėjos išliks, ir didysis mūsų visų tikslas — Lietuvos nepriklausomybė — bus atsiestas.

L. P. Rudnikas

NL SPAUDOS BENDROVĖS
PIRMININKAS

Lietuvos prieauglis: Vilniaus studentės prieš egzaminus

Evaldo Puodžiūso nuotrauka

UŽ TIKRĄ MOZAIKĄ

KONSTITUCIJOS KOMITETE MAŽUMŲ ATSTOVAS

Otavos parlamente birželio 11 d. buvo paskelbta, kad iš Kanados konstitucijos parlamentarinio komiteto laisvatoriškai pasitraukė sen. J. Macdonald, savo vietą komitete užleisdamas senatoriui iš Winnipego Pauliui Yuzykui.

P. Yuzykas į senatą buvo paskirtas 1963 m. Rusų ir sovietų istorijos profesorius Otavos universitete, jis pripažįstamas vadinamųjų etninių grupių arba tautinių mažumų atstovu senate.

Nuo 1965 m., kada buvo įvesta atskira Kanados vėliava, ir ypač nuo 1967 m., kada buvo švenčiamas Kanados šimtmetis, krašto vyriausybė ir parlamentas kreipia vis didesnę dėmesį konstitucijos reformai. Neseniai sudarytas Kanados konstitucijos parlamentarinis komitetas yra įpareigotas visame krašte daryti apklausinėjimus, tirti kanadiečių nuotaikas ir pagaliau paruošti naujos konstitucijos projektą.

P. Yuzykas vasario 17 d. senate pasakė kalbą, kurioje nurodė, kad naujoji konstitucija privalo atsižvelgti bei apsaugoti mažumų interesus ir teises. Ne britų ir ne prancūzų kilmės tautinės mažumos Kanadoje sudaro trečdali visų gyventojų. Mažumų kultūros ir kalbos taip pat privalo būti puoselėjamos ir paversti neatskiriama kanadiškosios mozaikos dalimi.

Dėka šių ir kitų pastangų, Otavos parlamentarijai pripažino tautinėm mažumom teisę dalyvauti ruošiant naujosios konstitucijos projektą. Sen. J. Macdonald iš konstitucijos komiteto tam ir pasitraukė, kad į komitetą galėtų būti įjungtas tautinių mažumų atstovas — P. Yuzykas.

Paulius Yuzykas yra ukrainietis istorikas, daugelio knygų ir straipsnių autorius ir Kanados kultūrinių teisių komiteto pirmininkas. Spaudos atstovams jis pareiškė, kad ir ateityje jis laukia tautinių mažumų talkos ir bendradarbiavimo, idant naujojoje Kanados konstitucijoje būtų įgyvendinti lygybės ir teisės principai.

JONINIŲ BOMBA

Per Jonines — Kvebeko provincijos šventę — Montrealio centro pašte sprogo nedidelė bomba. Nuo gegužės 24 d. Montrealyje sprogo 17 bombų.

Policija tyrinėja dinamito dingimą Mont-Joli miestelyje.

SEPARATISTAI INDĖNAI

Kanados Šešių tautų indėnų rezervate atskira Irokiočių kovotojų konfederacija reikalauja sau nepriklausomybės. Konfederacija praeitą savaitę užėmė rezervato tarybos namus ir pareikalavo iš karalienės paramos savo reikalavimuose Kanados vyriausybei.

AUKOS BATUNUI NEAPMOKESTINAMOS

JAV Vidaus pajamų departamentas pranešė, kad aukos Batunui arba UBA /United Baltic Appeal/ organizacijoms gali būti atskaitytos nuo apmokestinamų pajamų.

Ubos-Batuno lietuviškojo skyriaus pirm. yra prel. J. Balkūnas, vicepirm. K. K. Miklas. ir A. Vakselis, inform. reikalams P. Wytenus, sekr. V. Jurgėla, ypatingiems reik. H. Kulberienė, N. Umbrazaitė, H. Miklienė, nariai D. Bulgaraitė ir B. Budrevičius.

PAŠALINTAS DUBČEKAS

Aleksandras Dubčekas, buv. Čekoslovakijos premjeras, pašalintas iš ambasadoriaus pareigų Turkijoje. Prileidžiama, kad 48 m. amžiaus Dubčekas netrukus bus pašalintas iš komunistų partijos.

Manoma, kad A. Dubčekas gaus darbą kaip fabriko technikas savo gimtajame Trečno mieste Slovakijoje.

J. KAJECKAS, LIETUVOS ATSTOVAS, BUVO UŽPULTAS IR SUŽEISTAS

Lietuvos atstovas J. Kajekas, birželio 16, 6 val. popiet išėjęs pasivaikščioti, netoli pasiuntinybės, gretimose gatvėse (Mozart Pl.), buvo iš užpakalio užpultas keturių paauglių juodukų. Vienas jų smogė jam į kairę veido pusę, kitas pradėjo graibstyti jo švarko kišenę. Ištraukė pigų laikrodėlį ir smulkių monetų. Užpultajam sušukus ir nepargriuvus ant žemės, užpuolikai pabėgo.

Nuvežus į ligoninę, konstatuotas kairiojo žandikaulio perskėlimas.

Birželio 19 Lietuvos atstovui padaryta chirurginė intervencija žandikauliui gydyti. Po to jis grįžo į pasiuntinybę.

Gijimas namie galės užtrukti šešetą savaitių.

IMIGRACIJA KANADON

Per pirmuosius tris 1970 m. mėnesius Kanadon atvyko 30.783 imigrantai. Daugiau kaip pusė imigrantų atvyko iš Anglijos — apie 4000.

17.000 naujų imigrantų apsigyveno Ontario, per 5.000 Kvebeke, apie 4.000 B. Kolumbijoje, kitose provincijose mažiau.

SEKANTIS NL NUMERIS

KITA SAVAITĖ NL DĖL VASAROS
ATOSTOGŲ NEIŠEIS. SEKANTIS LAIK-
RAŠČIO NUMERIS IŠEIS LIEPOS 15 D.

15 % PRIEAUGLIS

Lietuva jaunėja. Beveik pusė Lietuvos gyventojų gimė po 1940 m., vadinasi, pusė Lietuvos gyventojų yra jaunesni kaip 30 m. amžiaus, kurie gimė, augo ir mokėsi jau ne nepriklausomoje Lietuvos valstybėje.

Visuotinio gyventojų surašymo duomenimis, sausio 15 d. Lietuvoje buvo 3.129.000 gyventojų. Per pastarąjį dešimtmetį Lietuvoje gyventojų priaugo 418.000 arba 15 nuošimčių. Iš tikrųjų tai yra, palyginti, aukštas gyventojų prieauglis, viršijantis kone visų Vakarų kraštų prieauglį. Lietuvos gyventojų prieauglis taip pat yra didesnis už Latvijos ir Estijos prieauglį, kuris sudaro 13 nuoš. Latvijoje dabar yra beveik 2,4 milijonai gyventojų, o Estijoje — 1,4 mil.

Lietuvos gyventojų pastarojo dešimtmečio prieauglis yra truputį žemesnis už visos Sovietų Sąjungos vidurkį — 16 nuošimčių. Sov. Sąjungoje sausio 15 d. buvo beveik 242 mil. gyventojų, vadinasi, per 10 metų priaugo 33 mil. gyventojų. Pačioje Rusijos federalinėje respublikoje gyventojų prieauglis tesiekė 11 nuoš., o kai kuriuose Rusijos rajonuose prieauglis buvo išties menkas. Pvz., Volgos-Vietkos rajone tepriaugo vienas nuoš., derlingoje juodžemio juostoje — 3 nuoš., Uralo srityje — 7 nuoš. Didžiausio gyventojų prieauglio Sovietijoje pasiekė Tadžikistanas ir Uzbekistanas. Šitose Azijos sovietinėse respublikose gyventojų skaičius padidėjo apie 45 nuoš.

Iš šių duomenų nereikia daryti išvadų, kad, sakykime, tadžikai daugiau gimdo kaip rusai. Gyventojų prieauglis atskiruose rajonuose atspindi ne vien tik natūralų gyventojų didėjimą, bet ir gyventojų migraciją — persikėlimus ir perkeldinėjimus pačioje Sov. Sąjungoje.

Ir Lietuvoje natūralus gyventojų prieauglis tesiekė 337.000 arba 88 nuoš. viso prieauglio. Taigi per pastaruosius 10 metų Lietuvoje apsigyveno iš kitur atsikėlę 51.000 asmenų.

Per pastarąjį dešimtmetį Lietuvoje itin išaugo miestiečių skaičius. Per tą laikotarpį kaimo gyvenviečių gyventojų skaičius sumažėjo 108.000, o miestiečių skaičius padidėjo 50 nuoš.

Vilniuje per 10 metų gyventojų pagausėjo net 136 tūkstančiais. Lietuvos sostinėje dabar yra 371.700 gyventojų. Kaune jau yra 306.200 gyv., Klaipėdoje — 139.900, Šiauliuose — 92.800, Panevėžyje — 73.500.

Beje, Mažajoje Lietuvoje, vadinamojoje Kaliningrado srityje šiandieną yra 732.000 gyventojų. Čia prieauglis siekė 20 nuoš.

Platesni gyventojų surašymo duomenys bus paskelbti vėliau, o tada ir bus galimybė smulkiau panagrinėti Lietuvos ir jos kaimynų gyventojų judėjimą, sudėti ir atieties perspektyvas.

NAUJI KANADOS BANKNOTAI

Birželio 22 d. apyvarton išėjo naujas Kanados 20 dolerių banknotas. Naujasis banknotas yra spalvingesnis už senąjį, taip pat su karalienės portretu. Senieji 20 dol. banknotai apyvartoje liks tol, kol susidėvės ir palaipsniui bus išimti.

Po šio naujojo seks ir kiti visų verčių naujai apipavidalinti Kanados banknotai. 1, 2 ir 20 dol. banknotai bus su karalienės portretu; 5 dol. banknotas turės Wilfrid Laurier atvaizdą, 10 dol. — J. A. Macdonald, 50 dol. — W. L. Mackenzie King, o 100 dol. — R. Borden. Naujų banknotų spalvos atitiks dabartiniams.

Šiuo metu apyvartoj yra apie 370 milijonų Kanados banknotų, kurių vertė siekia 3,4 milijardų dolerių.

Naujas Kanados 20 dol. banknotas

nepriklausoma lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išsikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

"Second class mail registration number 1952"

LEIDŽIA SPAUDOS B-VE "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

Vyr. redaktorius dr. Henrikas Nagys.
Administratorius ir techninis redaktorius Pranas Paukštaitis.
TEL. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal 690, -- Quebec -- Canada.
Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$7.50 Canada..... \$7.50
JAV ir Pietų Amerika... \$8.00 USA & South America. \$8.00
Visur kitur \$8.50 Other Countries \$8.50
Atskiras numeris. \$0.25 Single copy \$0.25

Adresų pakeitimas 25 ct. (siusti prie prenumeratos arba pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

PAKEIČIANT KĖDES...

Ilgamečiui Nepriklausomos Lietuvos redaktoriui Jonui Kardiui sūkiai susirgus, buvo pradėta ieškoti kito žmogaus, kuris galėtų tęsti tą darbą. Tačiau redaktorių išeivijoje, deja, neturime per daug, o ir mūsų laikraščių mokami atlyginimai yra — tai nepaslaptis — vos pakaankami. Tokiu būdu Nepriklausomos Lietuvos spaudos bendrovė teturėjo vieną išeitį: kol bus surastas pastovus redaktorius — pakviesti laikiną.

Tuo laikinuoju redaktoriumi išbuva daugiau kaip pusantrų metų. Dabar atvyko nuolatinis redaktorius. Romas Maziliauskas skaitantiems mūsų spaudą yra gerai žinomas žurnalistas. Jo blaivūs, įžvalgūs ir sklandžiai kalba parašyti straipsniai liudija, kad jis bus pirmėlis redaktorius. Jis pažįsta spaudos meną ir techniką, domisi visom kultūrinėm bei visuomeninėm lietuvių ir kitų tautų apraiškom, — todėl galės padaryti mūsų savaitraštį įdomiu ir išskirtiniu periodiniu leidiniu išeivijoje. To jam iš širdies linkiu.

Visiems Nepriklausomos Lietuvos bičiuliams

ir bendradarbiams, kurie talkino man redaguojant, dėkoju ir prašau lygiai nuoširdžiai padėti naujam redaktoriui. Dėkoju Nepriklausomos Lietuvos spaudos bendrovei ir tiems, kurie aukom ir prenumeratom rėmė laikraštį. Jų paramos tebereikia ir tebereikės. Mūsų laikraštis, kaip jau daug karių esame minėję šioje vietoje, ne tik gali, bet ir turi išlikti dar ilgus metus ir būti skaitomės visų išeivijos lietuvių.

Asmeniškai ir bičiuliškai spaudžiu ranką Vacui Žižiui, padėjusiam man ilgą laiką planuoti ir redaguoti. Taip pat Pranui Paukštaičiui, be kurio nesuskačiuojamų valandų darbo ir rūpesčio, laikraštis dažnai nebūtų išėjęs laiku. Dailininkui Romui Bukauskui — ačiū už nuolatinę pagalbą.

Be abejo, NL puslapiuose dar rašysiu, todėl ir laikau šiuos sakinius tikrai redaktoriaus atsiveikinimo žodžiu, bet ne Nepriklausomos Lietuvos bendradarbio. Tokiu liksiu iki mūsų savaitraštis eis.

Dar kartą sėkmės naujam redaktoriui.

Henrikas Nagys

IR GERAI, IR BLOGAI... (laiškai mums)

Šiuose laiškuose išreiškiamos mintys nebūtinai atstovauja redakcijos pažiūras ar nuomone. Laiškai gali būti trumpiniai. Anoniminiai pasisakymai nebus spausdinami. Red.

TAIP REIKIA,
TAIP REIKĖTŲ...

Jei NL redaktorių dr. Henrikas Nagys ištvers redaktoriškoj kėdėj /girdėta, nori pasitraukti; būtų tikrai gaila/ bent keletą metų, jįsai paliks vertingų raštų publicistikoj, vėrtų išleisti atskira knyga.

Žinau ir žinome, jį kaip vieną gerųjų lietuvių poetų. Nežiūrint subrendusio amžiaus, dar stiprėja poezijoje. Prigimtas poezijos talentas, pasirodo, nežino laiko slenkščio.

Būti geru publicistu nėra pažėminimas žymiam poetui. Geri, pagarbūs publicistai buvo įvairių tautų žymūs asmenys. Negarbindami sveitimųjų, prisiminkime A. Smetoną, B. Sruogą, Vaižgantą, Mykolaitį-Putiną, Myk. Biržišką ir daugelį kitų, įskaitytinai lietuvių tautos

patriarchą dr. J. Basanavičių, tautos iš apsnūdimo žadintoją dr. V. Kudirką ir daugelį kitų. Tai ir mielam redaktoriui dr. H. Nagiui tegali būti nauja garbė, kad jįsai jau kopia į publicistikos viršūnę.

Bent keletas jo vedamųjų, paskelbtų NL, buvo tiek geri, kad juos citavo, net per liet. radijo valandėles skaitė įvairių pakraipų žmonės. Lai jįsai ir toliau nepavargsta gerais rašymais.

Mane ypač šiltai nuteikė jo vedamasis NL Nr. 21, 1970 m., antrašte "Vienintelis švyturys". Tenai jįsai gražiai pasisako už stipresnį, gyvesnį domėjimąsi lietuviškuoju pajūriu, Prūsijos reikalais. Rašo, kad A. Lymančio redaguojamas laikraštis "Lietuvos pajūris" turėtų būti skaitomas kiekvieno išeivijos lietuvių. Neužtenka vien

tuščių kalbų /kartais ir jų per mažą... A. G. /, rašoma, reikia daugiau veiksmo, kad kiti nesisaipytų iš lietuvių nepajėgumo kovoti už savąsias žemes prie Baltijos.

Visų Prūsiją /jei norite Mažąją Lietuvą/ mylinčių vardu dėkoju redakt. H. Nagiui už gražius, širdingus ir paremiančius žodžius, kurių jau niekas nesunaikins.

Jei šiltus vedamuosius, ar bent šiaip straipsnelius, žinutes dažnai skelbtų įvairių lietuvių spauda, vis ragindama užsiprenumeruoti LP, laikraštis ne tik greit išvirstų į mėnesinį, bet ir stipriai "pastorėtų" puslapiams.

Lietuviams turėtų būti tautinė garbė bent kartą metuose parašyti straipsnį LP. Daugiau pagalvotų apie tą kraštą, problemą, pasikništų po knygas.

Algirdas Gustaitis

PAMIŠĖLIO ŽLIUMB'AS

Liet. "valkata", rus. "chuligan", vok. "Strolch", angl. "hippies", "yippies", "goons" ir kt. vardai duodami tiems, kurie nedirba jokio darbo, vaikšto apdriskę, apžėlę, nesiprausę, apsvaigę nuo narkotikų, naktis praleidusiai kur nors parkuose arba kokiose nors lūšnose.

Jų vienintelis užsiėmimas yra orgijos, vagystės, žmogžudystės ir... demonstracijos... prieš Jungtines Amerikos Valstybes, prieš jų vyriausybę. Jau kuris metas, kai Amerikoje ir kitur šie tipai rengia demonstracijas prieš Vietnamo karą. Girdi, tas karas tarnauja tik Amerikos didžiųjų kompanijų interesams. Su tuo gal ir galima būtų sutikti, nes, jeigu Amerikai rūpėtų sustabdyti komunizmo plėtimąsi — tam buvo ir yra daug geresnių progų, pav. Kuba, Vengrija, Berlyno siena, Čekoslovakija ir t.t. Stabdant komunizmo plėtimąsi — kam reiktų vesti slaptas derybas su komunistais Helsinky, Vienoj, Berlyne?

Taigi, jauniems amerikiečiams (ypač kilusiems iš komunistų pavergtos Europos dalies) Vietnamo karo tikslas tikrai neaiškus. Pagaliau pats karo vedimo metodas nesuteiks Amerikai nugalėtojo vardo...

Tai viskas galima būtų suprasti, jei tos valkatų demonstracijos nebūtų organizuojamos vien tik komunistų. Jeigu demonstracijos vyktų prieš karus, prieš įsibrovimą į svetimą žemę, prieš nekaltų žmonių žudymą — kur gi valkatų eisenos buvo Čekoslovakijos užėmimo metu? Kai milijonai žmonių badu mirė Biafroje — ar nors vienas hipis, narkotikas, homoseksualistas, venerikas, plėšikas, žmogžudys, baptistas, žmogaus teisių "gynėjas" ir kitokio plauko "humanistas" nors balsą pakėlė prieš Nigerijos valdžią? Ne, nes tą valdžią rėmė britų, dar ir Sovietai. O prieš Sovietus demonstruoti "ne mada!"

Prieš žmonių žudynes Artimuosiuose Rytuose taip pat niekas nei nemano rimčiau demonstruoti. Prieš Prancūzijos intervenciją Chade — kam demonstruoti? Kam rūpi Irako genocidas prieš Kurdus?

Taigi, toms visoms Antivietnaminio karo demonstrantams nerūpi nei joks humanizmas, nei kokia nors taika, o tik paprasčių paprasčiausia — sovietinės įtakos skleidimas ir jos plėtimas tiek Amerikos, tiek kitų kraštų tautose.

Ton sovietinėn kilpon pakliuvo ir Jonas Mekas, kuris išdrišohisteriškai žliumbti, kad NL redakt. Henrikas Nagys neįsijungia į sovietų propaguojamą Šiaurės Vietnamui simpatijų vaju.

Jeigu Mekui tik vienas Šiaurės Vietnamas terūpi, o kitos šalys, kuriose taip pat kariau-

IA MES ČIA NAMIE

"Žmogaus ir jo pasaulio" paroda Montrealy jau atidaryta, lankytojai vaikšto po paviljonus, žiūri, stebi, pramogauja. Mums, ateiviams, bene artimiausias bus Tautybių paviljonas, kuris oficialiai vadinamas Ethnic Mosaic Pavilion.

Tautybių paviljoną įrengė Kvebeko etninė liaudies menų taryba, kurios pirmininku yra C. G. Stanczykowski. Paviljono vedėja yra slovake M. Dvorsky, o lietuvių dalies koordinatorė — Birutė Nagienė.

Paviljonas iš tiesų yra Kvebeko gyvenančių tautybių mozaika. Šalia lenkų, skotų ir ukrajiniečių, matome Trinidado, graikų ir italų atstovus, šalia slovaku, vengrų ir kiniečių, savo tautinę kultūrą rodo latviai, portugalai ir filipinai, nekalbant apie vokiečius, tobagiečius, estus ir kitus.

Etninės grupės yra įsikūrusios buv. Expo Japonijos paviljone. Paviljono ekspozicija yra pavyzdinga, o parodos atidarymo dieną iš daugelio paviljonų tik nedaugelis laiku, lygiai 5 val. vak., gebėjo atverti duris lankytojams. Parodos vadovybė buvo beveik nustebusi Tautybių paviljono punktualumu, ir šioje vietoje gal verta paminėti, kad prie bendro paviljono ruošos darbo labai didelį indėlį davė B. Nagienė ir jos talkininkai lietuviai.

Tautybių paviljono šūkis yra: Nous Sommes Chez Nous Aussi, atseit, Mes čia taip pat esame

jama — ne, tai rodo, kad Mekui tas žodis "humanizmas" yra tik yra tik tuščia sąvoka. Jis tiek nusimano apie humanizmą, kiek mano katė apie budizmą...

Kodėl nei Mekas nei kiti jam lygūs neverkė, kai tu pačių amerikiečių dėka tūkstančiai negrų buvo išžudyta Konge ir galų gale įsteigta Kongo Liaudies Respublika...

Mat, šitos žudynės nėjo prieš rusų interesus...

Toliau Mekas pliuskia apie kažkokią tai "revoliuciją"... Kokia tai ta revoliucija, ko ji siekia, prieš ką ji nukreipta? Mekas arba pats nežino, arba tyli, lyg sušlapusi višta patvory...

Na, bet gal galima jam ateiti į pagalbą. Panašus į Cohn-Bendit (ir mokė, žmogau, susikombinuoti tokią pavarde!) kitas Meko mesijas Jerry Rubin Kento universitete, 1500 klausytojų rėkė: "Jeigu jūs nesate pasiruošę užmušti savo tėvus — jūs dar ne pasiruošę revoliucijai... Amerikos mokyklų sistema bus baigta per du metus. Nustokite būti studentais — tapkite nusikaltėliais. Mes turime sugriauti kiekvieną instituciją ir laužyti kiekvieną įstatymą..." (New York Times 23.5).

Ta va, tos Meko lauktosios revoliucijos tikslai. Kai kur tie "revoliucinieriai" jau savo velnišką misiją ir pradėjo. Pav. Kalifornijoje vienas pasivadino "Jėzumi", susirado bendraminčių ir pradėjo vogti automašinas, plėšikauti, skersti nėščias moteris, iš pasalų šaudyti žmones ir pan.

Mekas žliumbia, kad Nagys tokias žmonijos atmatas smerkia, atseit, jis nuodija žmonių mintis... Sunku man pasakyti, ar iš viso Mekas dar sveiko proto, ar jau tiek išmirkytas bolševikiniam rasale, kad jam tik primintina biblijos posakis... "tokiam geriau būtų uždėti girnų akmuo ant kaklo ir paskandinti..." Žinoma, kur gi Mekas gaus tą girnų akmenį, kaip jis nueis į Hudsono upę. Pagaliau ir užterštų vandenį... Arne geriau ir išpūdingiau būtų, jei Mekas, kaip tie budistų vienuoliai, pasiimtų galioną naftos, ir nu-

KELIAMA 13 PSL.

koordinatorė B. Nagienė pareiškė, kad planuojami specialūs pasirodymai, koncertai ir ištatiniai. Talkon kviečiami dailininkai, muzikai ir kitų sričių žinovai, idant lankytojai tomis dienomis iš tiesų galėtų susidaryti vaizdą, kas tie lietuviai yra, ką jie gali, kuo jie idomūs arba bent skiriasi nuo kitų tautybių.

Suprantama, kad tokio užmojo ruošia ir įvykdymas pareikalaus ne vien tikrai sutelktinių pastangų, bet ir nemaža lėšų. Parodos vadovybė tik dalį sudarančių išlaidų padengia, vadinasi, pagrindinė finansavimo našta krenta ant KLB Montrealio seimelio prezidiumo pečių, kuris lietuviškąją Tautybių paviljono dalį organizuoja.

SKYRIŲ VEDA SKAUTININKAS L. EIMANTAS.
1496 Mardell Place, London, Ont. Canada.

VADOVŲ LAVINIMOSI
REIKALU

Vyriausieji skautininkai ir jų vadijos yra susirūpinusios vadovų lavinimu.

Skaučių Sesių praneša, kad šiais metais ruošiamas vadovų Gintaro mokyklos stovykla. Dalyvės: skautės nuo 15 metų amžiaus, vadovaujančios ar turinčios sugebėjimų vadovauti. Programoje bus įvairūs pašnekesiai apie vadovavimą vienetams, darbėliai ir stovykliniai užsiėmimai.

Stovyklos-Gintaro mokyklos viršininkė S. Subatienė. Registruotis pas tuntininkes ir vietininkes.

Skautų Brolija šią vasarą ruošia vadovų lavinimo Ažuolo mokyklos praktinę sesiją stovykloje. Dalyviai: skautai nuo 17 m. amžiaus. Programoj bus stovyklos skilčių ir asmeniškai skautiškai uždaviniai, stovyklos įrangos ir papuošimai, pašnekesiai apie vadovavimą draugovei, lituanistinį vieneto lavinimą, programas, dainavimą, diskusijos šių dienų klausimais. Ažuolo mokyklos uždavinius galima atlikti raštu iš anksto.

Mokyklai vadovaus prityrę instruktoriai. Mokykla vyks nuo rugpiūčio 1 iki 8 d. Montrealio stovyklavietėje Baltija, Lac

Sylvere, St. Donat, Kvebeko prov. Mokestis apie 3 dol. dienai. Registruotis pas vienetų vadovus.

SKILTININKŲ KURSAI

Skiltininkų ir bendrai jaunėsiųjų vadovų lavinimas yra esminė skautiškos veiklos dalis. Jis turi vykti ne tik kur suose, bet sistematingoje skilčių ir vienetų veikloje: sueigo-se, stovyklose, sąmoningos veiklos planavime, vieneto vadijos posėdžiuose. Skautiškas metodas grindžiamas aktyviu dalyvavimu ir praktiškumu. Jaunųjų vadovų ir skautų lavinimas vykdomas uždaviniais, žaidimais, diskusijomis, pašnekesiais (ne paskaitomis). Geras vadovas visada veda skautišką užrašus.

Brolija yra paruošusi Skiltininko vadovėlių. Tai apie 200 psl. naudinga knygelė. Turinyje: skautybė, skiltis, vadovavimas, lietuvis ir lietuviškumas, skautai ir jų lavinimas, veiklos planavimas, užsiėmimai, vadovo darbai, skilties kūrimosi būklė, kaip būti geresniu vadovu ir pan. Tai bus labai naudingas vadovėlis skiltininkų kursams. Žinoma, ši leidinį papildo šie jau turimi spausdiniai: Skaučių ir skautų žaidimai, Stovyklos vakarai, Skautų užsiėmimai. L. E-tas

A. A.

PETRUI ZABIELAI

mirus, dėkojame visiems artimiesiems bei pažįstamiems, užjautusius mus sunkioje valandoje.

Nuoširdus ačiū Aušros Vartų parapijos klebonui kun. L. Zarembai už maldas ir visas bažnytines opeigas, aukojusiems mišioms, už geles, atsilankiusiems laidotuvių namuose, palydėjusiems į amžiną poilsio vietą, už visokeriopą pagalbą laidotuvių metu, už paruošimą pietų po laidotuvių, ir visiems kitiems bet kokių būdu užjautusiems ir prisidėjusiems — nuoširdus ačiū!

Žmona Julija Zabieliene,
sūnus Kęstukas ir jo šeima

Mūsų Kredito Unijos nariui
A + A

ANTANUI GAČIONIUI

mirus, jo žmonai Onai, dukterims Anne ir Jenny, sūnums Alfonsui ir James, giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Lito" valdyba

Violetai PUSARAUSKIENEI mirus,
jos motinai Julijai Strėlienei nuoširdžią užuojautą reiškia

LK Mindaugo šaulių kuopa.

Skaitytojus supažindindami su naujuoju NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS vyr. redaktorium Romu E. Maziliausku, atsisakome nuo daugeliui įprastos deklaratinės tradicijos. Deklaracijų vietoje spausdiname draugišką pokalbį, kuris, tikimės, išryškins eilę mus dominančių klausimų.

PRAMUŠTA GALVA

VŽ: Kaip tau patinka toks pristatymas NL skaitytojams?

REM: Labai. Formalistas iš tiesų nesu. Bičiuliškas pokalbis man visuomet mielesnis už etiketingą pristatymą. Antra vertus, esu truputį skeptiškas visokiom iškilmingom deklaratijom.

VŽ: Esi vidurinės kartos atstovas...

REM: Dėkui, kad teisingai mane įstatai kartų sąraangoje. Jau spėjau truputį praplėkti ir pilvuką užsiauginti, bet iki šiol — bent viešai — vis būdavau priskiriamas prie "jaunųjų". Nors gal tai ir su prantama emigracijoje, kur aktyviųjų laikraštinių amžiaus vidurkis — dėl mums žinomų priežasčių — svyruoja tarp 60 ir 80.

VŽ: ...vadinasi, nedaug mūsų kartos atstovų pasidarė žurnalistais. Kodėl tu šitą amatą pasirinkai?

REM: Ar tokio pobūdžio amatai aplamai pasirenkami? Žinai, kai mano jaunystės draugė, gyvenanti kitame pasaulio krašte, sužinojo, kad esu paskiestas į NL, ji ėmė ir parašė man laišką. Sako, tu, Romai, visuomet jau turėjai "one track mind", atseit, pramuštą galvą žurnalizmui. Gal tai ir būtų teisingiausias atsakymas į tavo klausimą.

VŽ: Yra žinoma, kad tau buvo siūloma redaktoriaus kėdė ir kituose laikraščiuose...

REM: Yra taip pat žinoma, kad emigracijoje vis labiau trūksta pajėgių laikraštinių. Senieji palaipsniui pasitraukia, o jaunesnieji, deja, nebemoka pakankamai literatūrinės lietuvių kalbos, kad gebėtų lietuvišką laikraštį tvarkyti. Tad nėra pagrindo iš to daryti kokių nors platesnių išvadų.

VŽ: Kokios aplinkybės nulėmė pasirinkti Nepriklausomąją?

REM: Leisk atsakyti šitaip: jeigu būčiau laikraštiniu nepriklausomojoje Lietuvoje, būčiau norėjęs būti Lietuvos žinių redaktoriumi...

ATSAKOMYBĖ IR DINAMIKA

VŽ: Kaip jautiesi perimdamas NL redagavimą?

REM: Nejaukiai. Nedrąsu sėstis Kardelio ir Henriko kėdėn. Kardelis yra vienas didžiųjų mūsų redaktorių, kuris jau seniai įėjo lietuviškojo žurnalizmo istorijon. Toji aplinkybė uždeda dar didesnę atsakomybės krivį. O išlaikyti Henriko dinamiką, ypač vedamuosiuose, taipogi priylgsta iššūkiui.

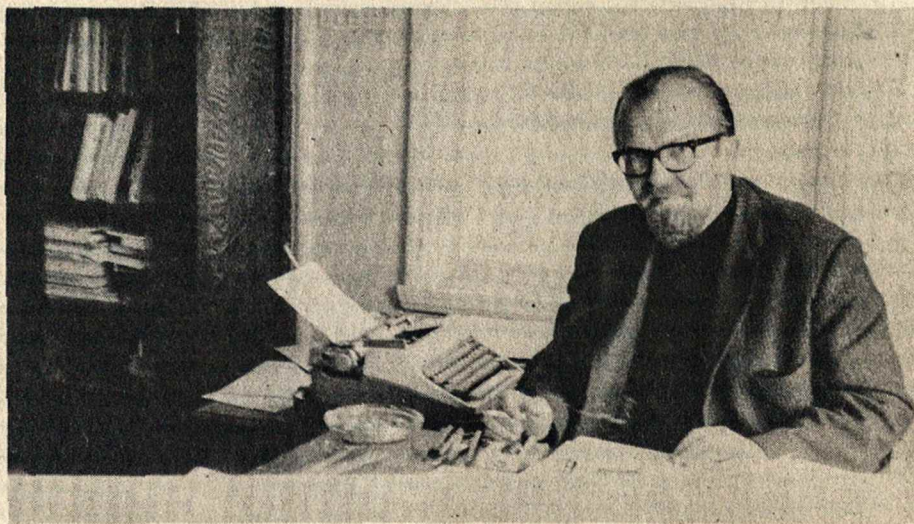
VŽ: Trumpiau ar ilgiau gyvenai Australijoje, Anglijoje ir kituose kraštuose. Ar tavo pirmieji išpūdziai patvirtina spėliojimus apie čia gyvenančius lietuvius?

REM: Klausimas gal truputį ankstyvas... Bent iki šiol tie, kaip tu kad sakai, spėliojimai pasitvirtino. Jau daug metų sąžiningai skaitau Kanados lietuvių spaudą, teko ir as-

meniškai su ne vienu Kanados lietuviu susitikti. Be to, juk žinai, kad jau kuris laikas ruošiausi vykti Montrealin. Tuo metu pasistengiau Londone ir savo "namų darbus" atlikti...

VŽ: Esi gerai susipažinęs su lietuvių išeivių spaudos rūpesčiais. Kokios, tavo nuomone, yra svarbiausios sąlygos, kad užtikrinus mūsų spaudos gyvavimą dabar ir ateityje?

REM: Sakyčiau, kad būtiniausias sąlygos yra dvi — žmonės, kurie ją daro, ir... pinigai. Jei turėsime tam darbui pasišventusių žmonių ir jei turėsime pakankamai pinigų, tai turėsime tokią spaudą, kurią žmonės skaitys ne iš "patriotizmo" ar "pareigos", bet dėl to, kad toji spauda bus skaitytojams įdomi ir reikalinga.

REM: "Nedrąsu Kardelio kėdėje"?

J. Siaučiūlio nuotrauka

NL VIRTUVĖ

VŽ: Ar jau susipažinai su NL leidimo sąlygomis?

REM: Šioki toki vaizdą apie NL "virtuvę", atseit, jos leidymo konkrečias sąlygas dabar ir praityje, susidariau.

Žmonų šitam laikraščiu, atrodo, niekad netrukau. Argi galėjo būti geresnis, tinkamesnis žmogus už Kardelį šitą laikraštį redaguoti? Atsakymas tik vienas — ne. Argi pritrūko pajėgių ir pasišventusių žmonių čia pat Montrealyje, kai Jonui Kardeliui buvo lemta išeiti ten, iš kur nebegrižtama? Aišku, kad ne. Ir Henrikas, ir tu, Vacy, ir toli gražu ne paskutinėje eilėje Pranas Paukštaitis laikraštį ne tik išlaikė, bet ir tobulino, modernino labai nepalankiomis techniškomis ir finansiškomis sąlygomis. NL niekada nebuvo tokia, kokią ją tvarkantieji žmonės būtų sugebėję padaryti, jei netrukėtų pinigų. Nė didžiausias pasišventėlis be pinigų tikrai gero laikraščio padaryti neįstengs. Vadinasi, NL yra ir bus tokia, kokiais medžiagines sąlygas ją leisti sudarys jos skaitytojai ir rėmėjai.

VŽ: Ar įmanoma tą patį laikraštį skirti dviem skirtingom generacijom?

REM: Sunku, bet manau, kad įmanoma. Manding, čia svarbesnė kita aplinkybė — tai būtina, jei nenorime, kad lietuvių išeivių spauda nemirtų kartu su iš gyvenimo pasitraukiančiais senaisiais. VŽ: Ar galima prisivilioti jaunuosius skaitytojus, neprarandant senųjų?

REM: Jei senieji nemany, kad po jų — nors ir tvanas, tai, tur būt, galima...

VISKAM SAVO VIETA

VŽ: Po antrojo pasaulinio karo atvykę į šį kraštą, daugelis pasibaisėjome anuometine lietuvių sapuda. Ji buvo perkrauta vietinio pobūdžio žine-

lėmis, šeimyniškais paneigikomis. Netruksta to nė šiais laikais. Ar turi kokią formulę tam išvengti?

REM: O kam to vengti? Jei skaitytojams tokios žinios įdomios, reikia ir tai spausdinti. Tegali kilti klausimas, kaip tokią medžiagą apipavidalinti, kaip ją kultūringoje formoje pateikti. Viskam savo vieta ir tinkama forma.

VŽ: Pastaruoju metu išeivija yra gerokai susiskaldžiusi dėl santykių su kraštu. Kokių žygių spauda turėtų imtis, tą nenaudingą susiskaldymą pašalinti?

REM: Nuomonių įvairovė pati savaime dar nėra kenksminga. Nesveika padėtis susidaro, kai skirtingų nuomonių reišėkėjai užsidaro savo klaučių ir visiškai nė klausytis nenbenori kitaip manančiojo nuomonės, kai veiksmus diktuo-

ja įaistrinti jausmai, o ne logiškas protavimas. Manau, kad tokiam karštakošiškumui išvengti spauda vis dėlto gali pasitarauti.

VŽ: Būtent kaip?

REM: Pavyzdžiui, nespausdinti nekultūringai išreikštų, stačiotikiškų arba asmeniškumais perpintų nuomonių, tačiau spausdinti kiekvieną, nors ir mažumos nuomonę, nes tik nuomonių įvairybėje galop išryškėja teisingiausias kelias. Niekuomet neverta kitaip manančiųjų nuomonę slopinti. Tada tesusikuria liguistuos visokių kovinių "opozicionierių" grupės ir grupelės, kurios savaime yra destruktivūs elementas visuomenėje. Kalbėti, išsikalbėti, susitarti — spauda čia gali būti vienas svarbiausių įrankių.

TRADICIŠKAI Į KAIRĘ

VŽ: Ar priklausai kokiai nors politinei partijai?

REM: Ne. Matyt, nesu pakankamai "drausmingas", idant įtildčiau partiniuose rėmuose. Tai, žinoma, nereiškia, kad neturėčiau savo politinių pažiūrų.

VŽ: O kokios tos pažiūros?

REM: Tradiciškai išsireiškus, kažkur į kairę nuo centro.

VŽ: Kokios vertės teiki lietuvių politinėm partijom išeivijoje?

REM: Beveik jokios. Jauniems partijoms iš tiesų tėra "praieities atgyvena", be jokio natūralaus pagrindo mūsų bendruomenėje. Seniesiems jos, žinoma, vis tebėra šio-čia tokia realybė, na, sentimentas, persunktas nostalgikais prisiminimais, kaip tos partijos kadaise Lietuvoje dėl valdžios rungėsi. Savoje valstybėje tos rungtynės, aišku, buvo savaime suprantamos ir net reikalingos, o beveik 30 metų praėjus nuo valstybinio gyvenimo paba-

• Tarp 120 tūkstančių lietuvių Chicagoje ir apylinkėse įvyksta įvairių ir nelaimių. Vos geg. 9 d. palaidojome jauną JAV kari kapitoną P. Bojevą, žuvusį P. Vietname, štai, Mirusiųjų dienos savaitgalį, geg. 31 d., ties Willow Springs įvyko labai skaudi mašinos katastrofa: Eduardas Veinsreideris ir 6 m. amžiaus dukrelė Lena vietoj užmušti, kita dukrelė ir žmona sunkiai sužeistos.

Velionis Eduardas buvo Lietuvių Televizijos valdybos narys, techninis specialistas.

• Steigiamojo Seimo narių Chicagoje turime berods tik du: žurnalistą Juozą Pronskų ir prelatą Mykolą Krupavičių. Šiais metais minime St. Seimo 50 metų sukaktį, tad labai būtų gerai dar gyvus esančius jo narius tinkamai pagerbti ir įamžinti į filmus.

• Gegužės mėn. 30 d. Amerikoje švenčiama Mirusiųjų šventė. Tą dieną visur pagerbiami mirę ir ypač žuvę kariai. Lietuviai pagerbė mirusius Lietuvių Tautinėse ir Šv. Kazimiero kapinėse. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse buvo įspūdingos iškilmės prie 50 vėliavų alėjos. Alėja įrengė Dariaus ir Girėno ir Don Varno postai. Šv. Kazimiero kapinėse yra palaidota virš tūkstančio lietuvių JAV karių. Prie naujai pastatyto kapinių administracijos paminklo atžymėti įkūrėjus ir draugijas, įvyko tuo pačiu laiku LB komiteto ir Kapinių draugijos iškilmės. Čia pirm. Regis kalbėjo kapinių išlaikymo klausimais, o Gimimo par. choras sugiedojo giesmę ir himną.

gos, ir partijos palaipsniui iš politinės tikrovės persikelia į istorijos puslapius.

PAGARBA TRADICIJAI

VŽ: Ar manai keisti NL kryptį, pobūdį?

REM: Ir taip, ir ne. Jei kalbi apie laikraščio išvaizdą, tai žinai, kad tobulybei ribų nėra. O apie turinį kalbant, reikalus jau kiek sudėtingesnis. Nepriklausomoji tam tikra prasme jau yra kauniškių Lietuvos žinių įpėdinė ir tęsėja. O Lietuvos žinios buvo įsteigtos dar Vilniuje 1909 m. Neabejoju, kad ir Jonas Kardelis šitą tęstinumą jautė. Tačiau ir kauniškes LŽ, atseit, jau Kardelio redaguojamos, buvo kitokios, negu vilniškes, kai laikraštį redagavo J. Vileišis, Žemaitė, Grinius ir kiti. Pasikeitė laikai, aplinkybės, priaugo nauja skaitytojų karta. Tad ir Kardelio Nepriklausomoji nebuvo aklas Lietuvos žinių sekimas ir pamėgdžiojimas. Bet savotiška tradicija, savotiškas nueitojo kelio išsąmoninimas išliko. Nenusižengė tai tradicijai nė Henrikas Nagys, nors jo Nepriklausomoji vėl skyrėsi nuo Kardelio. Manau, kad šitą tradiciją aš pakankamai gerai suprantu ir gerbiu. O jei sutarsime pagarbą tradicijai neprilyginti užkonservavimui, tai NL krypties nežadu keisti. Tačiau laikraštį daryti juk turėsime ne 1909, ne 1939 ir net ne 1950, bet 1970 metų skaitytojai. Pasikeitė aplinkybės, keičiasi pats gyvenimas, vadinasi turi keistis ir spaudos pobūdis...

VŽ: Ko pageidautumei iš NL skaitytojų, bendradarbių, rėmėjų?

REM: Talkos laikraščiu. VŽ: Dėkui, Romai, už pokalbį.

Po Chicagos dangum

• Birželio 6 d. Jaunimo Centre įvyko Jaunuolio Puodžiūno baletų studijos vakaras. Grupė mokinių išpildė Chopiną, įvairius valsus ir lietuviškais motyvais dainas su pritaikintais baletų šokiais. Publikos, nors ir gana šilta buvo lauke, prisirinko pilna salė, nebuvo nė laisvos vietos, matyti, žmonės žino, kad J. Puodžiūno baletų studija yra verta pasižiūrėti. Ypač gražiai pasirodė Violeta Karosaitė, Janina Kolytė, Simas Velbasiš, Jaunutis Puodžiūnas, Virg. Balniūtė, L. Jaunutė ir kt.

• Dail. Adomas Varnas sulaukęs 92 m. amžiaus, bet jis dar gana veiklus ir tebesisėloja lietuviybės reikalais. Yra pas mus ir daugiau senesnių žymių lietuvių, kaip dr. St. Biežis, akt. St. Pilka ir kt.

• Lietuvių Televizijos valdyba ir komitetas rengia liepos 12 d. Būčio sodė Lietuvių dieną. Joje plačiai bus pagerbti žymūs Chicago veikėjai, politikai. Pernai sėkmingai pavyko Chicagos Lietuvių diena, kur buvo pagerbtas Šaltimieras su radio darbuotojais. Šiemet tikimasi apjungti Margočio, Sophie Barcus radio darbuotojus. LTV veiks visą vasarą, kiekvieną sekmadienį vakarą 8.30 val. kanale 26. Nors lėšų labai stinga, bet norima išlaikyti geras laikas ir sustiprinti programas.

• Amerikos Lietuvių Respublikonų lygos Illinojuje veikla plečiasi. Jai vadovauja žinomas veikėjas K. Okasas. Šiemet tik vienas lietuvis T. Allen-Ališauskas kandidatuoja į Sanitarinio distrikto postą, tačiau yra užsibrėžta atleisti daugiau įtraukti lietuvių.

• Chicagoje birželio 20 d. Jaunimo Centre bus įteiktos trims rašytojams, premijos už partizanų žygių literatūrinį įamžinimą knygose. Dalyvaus jauni talentai ir jaunimo teatro aktoriai.

• Lietuviškų plokštelių Chicagoje yra didelis derlius. Sunku net jau beįtikti pirkėjams, tačiau gerų menininkų plokštelių vis dar ieškomos. Pasiekusi mus iš Anglijos Kipro Petrausko ilgo grojimo plokštelė turi neblogą pasisekimą, nes daug kas ji čia prisimena.

• Birželio 7 d. Chicagoje įvyko du dideli parengimai. Atidaryta "Lithuanian Plaza" prie Dariaus ir Girėno paminklo. Susirinko keli tūkstančiai lietuvių ir amerikiečių. Ta pačia proga paminėta 100 metų sukaktis nuo lietuvių atsikėlimo į Chicago. Antras didelis parengimas buvo "Pavasario šventė", kuri įvyko Marijonų soduose, 30 mylių už Chicagos Kristijono Duonelaičio mokykloje. Ją pravedė vedėjas Širka. Mokiniai dainavo, šoko, žaidė pritariant šilkačiams ir Gutauskui akordionais. Mokykla turi 444 mokinius. Ją išlaiko tėvai.

• Chicagos katalikų laikraštis The New World rašo, kad Pilseno apylinkėje išnyko lietuvių parapija. Ten pasilikusios lietuviškos seselės kazimierietės, esą, visos išmokusios kalbėti kita kalba ir dabar aptarnaujančios kitataučius. Pilseno apylinkės mokykloje dabar dirbančios 9 lietuviškos seselės. Tuo tarpu lietuvių seselių labai trūksta ne tik Gimimo parapijoje, bet ir Marijos gimnazijoje, tad kyla klausimas, kodėl anos 9 seselės neperiskelia ten, kur lietuvių darbuotojų taip trūksta.

Bal. Brazdžionis

SUDEGĖ LA CIGALE

Montrealio naktinis gyvenimas patyrė nuostolį, kai neseniai sudegė La Cigale naktinis klubas. Priešingai kitom lokom įstaigom, kuriose paprastai būna kabaretinio pobūdžio programa, La Cigale klubas specializavosi operiniame dainavime. Klubas buvo gerai pažįstamas ir lietuviams, ypač dėl to, kad jame šešerius metus dainavo lietuvių G. Čapkauskienė, kurios sceninis vardas yra Gina Capkas.

MIRE ST. GIRDVAINIS

Romoje mirė Stasys Girdvainis, nuo 1939 metų Lietuvos Iga-liotas ministris prie Šventojo Sosto. Velionis ilgai sirgo. St. Girdvainis gimęs 1890 metais rugpjūčio 27 d. Užsieniu k. Skaudvilės valsčiuje, Tauragės aps. Baigęs šiaulių gimnaziją, Petrapilio ir Maskvos universitetuose išėjo teisės studijas, baigė 1916 m. Maskvoje karo mokyklą. Tėsių gimnazijoje dėstė prancūzų ir lotynų kalbas, 1919-20 metais tarnavo Lietuvos kariuomenėje, nuo 1920 metų perėjo į užsienio reikalų ministerijos tarnybą.

Diplomatas St. Girdvainis dirbo pasiuntinybėse Berlyne, Paryžiuje, Vatikane. Kurį laiką buvo protokolo direktorium užsienio reikalų ministerijoje.

DR. AVIŽIENIS VILNIUJE

Prof. dr. A. Avižienis, Kalifornijos profesorius, birželio 1 d. skaitė paskaitą Vilniaus universitete. Tiesa pažymėjo, kad paskaitos klausėsi matematikai, techninės kibernetikos specialistai ir studentai. Avižienis iš Vilniaus išvyko į Londoną dalyvauti tarptautiniame kongrese, kuriame buvo nagrinėjamos skaičiavimo technikos panaudojimo perspektyvos erdvės užkariavime. E.

IR GERAI, IR BLOGAI

ATKELTA IŠ 2 PSL.

ėjęs į Times Square, ... susispirgintų... Vardan protesto, vardan Šiaurės Vietnamo, vardan tos "revoliucijos"...

Iš kitos pusės, gal ir gerai būtų Amerikoje pamatyti tos "revoliucijos" eiga... Gal Amerikos vyriausybė suprastų, kad tikrai tų kalėjimų per daug ir kad jie be reikalo perpildyti... Jeigu tų benamių valkatų, plėšikų ir žmogžudžių žūtų keli tūkstančiai, kas dėl jų žliumbtų? Tik pamišėliai...

J. GEDVILA

Prof. dr. A. RAMŪNO, Ottawos Universiteto Lyginamosios Pedagogikos Centro direktoriaus ir Pedagoginių Mokslų Fakulteto vicedekano, nauji veikalai:

♦ DEVELOPMENT OF THE WHOLE MAN THROUGH PHYSICAL EDUCATION ---- Išleido Ottawos universitetas, 435 psl. Įvada parašė Avery Brundage, tarptautinio olimpinio komiteto pirmininkas. Prof. J. Maritain pareiškė apie šį darbą: "Tai galutinis klausimo nuvertinimas". ♦ DIALOGUE ENTRE ROME ET MOSCOU ---- Eklektinis žvilgsnis į Rusijos ir Europos santykius praityje, dabartyje ir ateityje. Įvada parašė kardinalas Koenig. Išleido Ottawos Universitetas. (prancūzų k.) ♦ IŠ SUTEMŲ Į AUŠRĄ ---- Jame iškeltos naujos mintys apie žmogų, tautą ir žmonių kosminiam amžiui sustant. Veikalai gaunami A. V. parap. Kiškoje, 1465 De Seve St., Montreal 205, P. Q.

Mokslininko sukaktis

DR. ANTANAS RUKŠA — MOKSLO SKRUZDŽE
JO GYVENIMAS IR DARBAI

Dr. A. Rukšai birželio 15 – gimtadienis. Šiemet jis septyniasdešimtasis. Žurnalistas ar mokslo mylėtojas negali lengvai pro šią datą praeiti. Staibelėkime ir pažvelkime į jubilato gyvenimo kelią ir jo nuveiktus darbus.

Dr. A. Rukša gimė 1900 m. Žvignoniu viensėdyje, Pabaisko vals. Ukmergės apskr., ūkininkų šeimoje. Jų giminėje buvo nemaža mokytų žmonių: vysk. A. Baranauskas, prel. A. Rovilonis. Taigi tėvai ir sūnų mieliai leido į mokslą, tikėdamiesi jei ne kunigo, tai bent mokslo vyro...

ATSIKRATYTOJI PANABERIJA

Motina nuvežė Antanuką į Anykščius pas savo tetą Aneiliją Povilonytę ir atidavė privačiai mokytojai Žalkauskai, kuri buvo senų, bajoriškų, lenkiškų pažiūrų. Ji mulkino jaunuolį, kad Lietuva neturinti istorijos ir įbruko jam į rankas Lenkijos istoriją "Dzieje Polski". Bet vėliau šios lenkiškos "panaberijos" Antanukas atsikratė, kai 1911 m. įstojo į Ukmergės gimnaziją ir, gyvendamas pas vargonininką Stasį Puodžiūną, susipažino su Lietuvos istorija. Tada Antanuko "lenkiškumas" ištirpo kaip sniegas.

1915 m. vasarą, artėjant vokiečių frontui, prel. A. Povilonis išsiuntė Antaną į Rėzavą pas atsargos pulk. A. Novickį ir davė jam mokslapinių. Antanas mokėsi labai ge-

rai. Baigęs 6 klases, 1918 m. vasarą jis grįžo į Lietuvą ir keletą mėnesių mokytojavo Pabaisko pradžios mokykloje. 1919 m. jis įstojo savanoriu į Kėdainių J. Šarausko vadovaujamą komendantūrą. Gruodžio mėn. baigė karo mokyklą. 1920 m. ties Druskininkais buvo patekęs į lenkų nelaisvę, bet laimingu būdu su kitais 4 draugais pabėgo.

1932 m. A. Rukša Panevėžio gimnazijoje gavo brandos atestatą. Tada jis ėmė studijuoti Kauno universitete literatūrą, vėliau ekonomiką ir galop, prof. J. Balčikonio paskatintas, klasikinę filologiją. Dirbdamas gimnazijos mokytoju darbą Panevėžyje, aktyviai dalyvaudamas visuomeninėje veikloje, 1933 m. jis baigė Vytauto Didžiojo universitetą. Klasikines studijas gilino Vienoje pas prof. K. Mrasą – lotynistą ir prof. L. Radermacherį – graikistą. Šias studijas apvainikavo filosofijos daktaro laipsniu.

KLASIKINĖS GIMNAZIJOS DIREKTORIUS

1936 m. dr. A. Rukša buvo paskirtas Kauno III valstybinės gimnazijos direktoriumi. Jo dėka ši gimnazija buvo paversta vienintele klasikine gimnazija Lietuvoje.

1939 m. jubilatas buvo universitete paskirtas lotynų kalbos ir literatūros lektoriumi, 1940 m. bolševikų buvo atleistas iš gimnazijos direktoriaus pareigų, bet paliktas universitete, kur buvo humanitarinių mokslų tarybos

nostrifikuotas jo daktaro laipsnis, ir pakeltas į docentus. 1941-42 m. be universitetinio darbo dr. A. Rukša buvo paskirtas Švietimo valdybos generalinio tarėjo pavaduotoju. 1944 m. jis su žmona pasitraukė į Vokietiją ir nuo 1945 m. gyvena Augsburgėje. 1946-49 m. jis buvo Pabaltijo universiteto Hamburgėje ir Pinnberge klasikinės katedros vedėju ir ekstraordinariu profesoriumi. Vėliau jam teko dirbti IRO, BALFO organizacijose, Vasario 16 gimnazijoje mokytoju bei direktoriumi ir galop vokiečių gimnazijose. Dabar jis gyvena kaip pensininkas ir dirba mokslinį darbą.

Pirmasis mokslinis dr. A. Rukšos rašinys buvo paskelbtas "Jaunojoje Lietuvoje" 1929 m. – "Klasicizmo reikšmė mūsų kultūrai". Pirmasis jo publicistinis straipsnis taip pat buvo išspausdintas tame pačiame žurnale. Bedirbdamas mokslo darbą universitete, dr. A. Rukša su J. Dumčiumi buvo suplaavę paruošti didžiulį mokslinį lietuvių – graikų kalbos žodyną. Bet 1944 m. bolševikinė oku-

pacija šiuos planus sužlugdė. Lietuvoje gyvendamas, kartu su A. Venclova, išvertė Sofoklio tragedijas ir parašė du mokslinius darbus: "De Cutili carmine" ir "Diarium Societatis Iesu ir lietuvių kalba Vilniuje 1710-1723". Šie darbai dėl nenormalių karo sąlygų Lietuvoje nebuvo išspausdinti. Pirmąjį darbą išleido Pabaltijo universitetas, o antrąjį išspausdino "Tautos praeitis" 1961 m.

LIETUVIŠKASIS ENCIKLOPEDIŠTAS

Didžiausią mokslinio darbo duoklę dr. A. Rukša atidavė "Lietuvių Enciklopedijai". Jis jai parašė iš viso per 43.000 eilučių. Tai sudarytų kelių tomų veikalą. Vis tai moksliniai darbai iš graikų ir romėnų istorijos, religijos, mitologijos, literatūros, kalbotyros etc. Jis tikrai nuspelnė lietuviškojo enciklopedisto vardą.

Ir dabar dr. A. Rukša rašo du didžiulius mokslo darbus: "Lietuvos universiteto istorija nuo jo įkūrimo iki antrosios bolševikų okupacijos". Tai 420 mašinėlė rašytų puslapių veikalas. Jį leidžia lietuvių profesorių draugija Amerikoje. Vyr. redaktorius – istorikas ir enciklopedistas dr. Pr. Čepėnas. Kitas dr. A. Rukšos mokslinis darbas

AUŠRA NEW YORKE

Dešimtoje tarptautinėje dailės parodoje, kuri nuo birželio 18 iki 27 d. vyksta Galerie Internationale patalpose New Yorke, Madison Avenue, dalyvauja ir lietuvių dailininkė Natalija Jasiukytė su savo paveikslu "Aušra".

"Lietuvos švietimas ir mokslas 1920-40 m." bus išspausdintas dr. Pr. Čepėno redaguojamam kolektyviniam veikalui "Lietuvos istorija, 1900-1940". Veikalą leidžia dr. Kazio Griniaus fondas.

Jubilatas ir skaitytojai man atleis, jei čia neišvardinsiu gausybės smulkių jubilato mokslo darbų. Tai bibliografų uždavinys. Noriu tik tiek pabrėžti, kad dr. A. Rukša, kaip mokslininkas, pasižymi dideliu kruopštumu, moksliniu atsargumu, objektyvumu ir darbštumu. Jis, kaip ta darbščioji skruzdėlė, tempia mokslo skruzdėlyną šapą po šapo, trūkšlį po trūkšlį...

ENĖJIDĖS VERTĖJAS

Dr. A. Rukša ne tik mokslininkas, bet ir klasikinės literatūros vertėjas. Be Sofolio tragedijų, jis yra išvertęs lietuvių kalba Vergilijaus "Enėjidę", to paties romėnų poeto Bukolikas ir Georgikas, Horacijaus odžių knygą.

Nors kritikai įvairiai vertino dr. A. Rukšos "Enėjidės" vertimą, tačiau ir šiandien galiu pakartoti, ką prieš keletą metų esu rašęs: "Kai kas žavisi Enėjidės II, IV ir VI knyga, tačiau su didžiausiu susižavėjimu perskaičiau dr. A. Rukšos visas 12 knygų, nes kiekvienoje knygoje, kiekvienoje hegzometro eilutėje jaučiau vis kitokią grožį. Lietuviškojo hegzometro skambumas daug kur pralenkia vokiškojo J. Spitzembergerio vertimą".

Dr. A. Rukša tikrai apsigimęs poetas, kuris meistriškai valdo stilių ir jaučia lietuviškojo žodžio kūrybinę galią.

Vladas Šlaitas

TEBŪNA ATLEISTAS MAN MANO NEVALYVUMAS

Esu patenkintas savo gyvenimu.

Esu patenkintas tuo, ką turiu, ir esu patenkintas tuo, ko neturiu, ir, tebūna atleistas man mano nevalyvas, esu patenkintas pa's savimi. O kai būsiu kitam pasauly, tada, tikriausiai, parašysiu jums šimtą kartų /gražesni eilėraščių.

Jubilatas yra nemaža darbų atlikęs ir visuomeninėje veikloje. Jis yra skaitęs daug paskaitų įvairiausiomis temomis jaunimui ir suaugusių auditorijai. Jis yra tremtyje dalyvavęs lietuvių demokratų partijos ir Lietuvos atgimimo sąjūdžio steigime ir centro vadovybėse, jis buvo vienas iš "Minties" laikraščio steigėjų ir bendradarbių. Jis buvo išrinktas Vokietijos liet. bendruomenės Krašto Valdybos ir vienerius metus ejo sekretoriaus pareigas, kelias kadencijas buvo Garbės teismo narys, Krašto tarybos narys ir t. t.

Dr. A. Rukša išvarė platų barą pedagoginio, mokslinio, literatūrinio ir visuomeninio-politinio darbo srityje. Savo pozityviais darbais jubilatas yra didžiai nusipelnęs mūsų tautai. Baigdamas drįstu palykėti jubilatui ilgiausių, našiausių ir kūrybingiausių metų. Stepas Vyktinas

30.

STEFANIJA RŪKIENĖ

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

SU DALGIU SIBIRE

NEMALONI PAZINTIS

Sibiro taigų degimuose auga labai daug aviečių ir laukinių raudonųjų serbentų. Vieną pietų pertrauką sugalvojau prie silpno maisto prisidurti aviečių uogų. Kol visi pailsės, manau, truputį pasiūgausiu. Kulistano pastatas taigos pakraštyje, toli eiti nereikės ir spėsiu nusikinti kelias avietes. Nieko nesakiusi, išėjau į taigą. Priėjau buranų išverstą milžinišką kedrą. Pasižiūrėjau — baisiai storas ir vargiai aš galėsiu per jį perlpti, nes mano jėgos silpnutės, kaip iš po sunkios ligos atsikėlus. Apėjau aplink išvirtusį medį, nors labai nenorėjau to lanksto daryti.

Tuoju atradau ir didelį avietyną. Uogų daug, didelės ir gražiai prisirpusios. Skaniai valgau saldžias ir raudonas uogules. Girdžiu, kad kažkas kitas dar tame pačiame avietyne uogauja. Galvoju, gerai, kad atėjo, nes dviems bus drąsiau ir ramiau. Dar vienam darbininkui parpū uogos ir savo pietų poilsį sunaudos pasismaguriuoti. Uogaujame ir pamažu artinamės vienas prie kito, nes mindomų šakelių traskėjimas vis aiškiau pradeda girdėtis. Pakeliu galvą — prieš mane ant paskutinių kojų stovi didžiausia meška. Ji nuste-busi žiūri į mane, o aš persigandusi spoksau į ją. Drebu ir nežinau, kas daryti. Atsikovėjusi pasileidau bėgti, o meška stovi vietoje ir savo mažomis akutėmis seka mane. Pribėgau aną išvirtusį kedrą, pati nepajutau, kaip persokau per jį, ir lėkte lėkdama atsidiūriau prie kulistano.

Radau jau visus einančius į pievas. Klausia, kur aš buvau dingusi. Pasisakiau, kad buvau taigoje aviečiauti ir susitikau mešką.

Dabar prasidėjo kalbos apie meškas. Toje apylinkėje taigose gyvena daug meškų. Vasarą jos būna taikios ir žmonių nepuola. Žiemą, jei kas jas pabudina ir išbaudo iš guolių, jos būna labai pavojingos ir sutikto žmogaus, jeigu jis tuščiomis rankomis ir neturi kuo gintis, nepaleidžia.

Meškos labai kerštingos. Kartą vienas mūsų kaimo

gyventojas pasigavo meškiuką ir suvalgė, nes meškieką čia visi valgo. Kartais net galima jos turguje nusipirkti. Mama užpyko ir pradėjo už vaiką keršyti. Visą vasarą slankiojo, sukinėjosi aplink kaimą ir ieškojo aukos. Žmonės būtų ją nušovę, nes ji pasidarė labai drąsi ir akiplėška, bet niekas neturėjo šautuvo. Šautuvus turi tik medžiotojai, kurie priklauso medžioklės artelėms. Tik jiems galima šaudyti tuos taigų gyventojus.

Vieną naktį kolchozo naktigonis Jegorovičius ganė arklius. Naktis buvo šalta. Jis sėdėjo prie laužo ir ant pečių buvo užsimetęs sibiriskus kailinius. Tą naktį meška norėjo pasigauti kumeliuką, bet arkliai sustoję ratu kumelulukus laikė viduryje, spardėsi ir meškos neprisileido. Tada jį atbėgo prie laužo ir griebė arkliaganį. Jegorovičius išsimovė iš kailinių ir greitai persoko kiton pusėn laužo. Meška per ugnį nesoko, bet iš pykčio į skutelius suplėšė kailinius ir mairuodama nuėjo į taigą.

Mūsų kaimo apylinkėje medžiojo du vyrai. Jie laiveliu atplaukė iš tolimesnės vietos. Ilgai klaidžiojo po taigą, bet nieko nenušovė. Susėdo laivelin ir ruošėsi plaukti atgal. Staiga išlindo iš girios tankumyno meška, šoko tiesiai į laivelį ir jį apvertė. Vieno medžiotojo vatinį vanduo pradėjo nešti tolyn, o meška plaukdama pradėjo jį vytis. Medžiotojai tuo pasinaudodami, įsikabinę į laivelį išsikepurniojo į krantą. Kiek palaukę, beginkliai nuplaukė namo, nes šautuvai ir šoviniai nuskendo upėje. Meška pasigavusi vatinį nusdraskė.

Meškos labai mėgsta medų. Jos dažnai sukasi apsisiekas ir naktimis ateina bitelių plėsti ir medučio palaizyti. Budint prie pasiekos jos nesiartina, nes gerai užuodžia žmogų ir šautuvą. Bitininkams duoda laikyti medžioklinius šautuvus. Dažnai jie, gerai užsimaskavę, avilių plėšikes nudauda. Už saldų medutį ne viena meška pasiekose padeda savo galvą.

Sibire meškų kailius kloja ant grindų ir prie lovų, kilimų vietoje. Jų taukus naudoja džioviai gydyti. Turguose žmonės dažnai ieško pirkti meškos taukų, nes šiame krašte labai išplitusi džiova.

SIENAS KARVYTEI

Visi kolchozininkai laiko karves, o dažnas ir avi. Be gyvuliukų Sibiro kaimuose negalima gyventi, nes tik badausi ir mokesčių neišsimokėsi. Karvutės žmonėms padeda gyventi ir vargelį vargti. Tik visas rūpestis, kaip ir iš kur joms gauti pašaro. Aplinkui tokia plati ir pašarais turtinga taiga. Šienauk, kiek tik nori, nes didžiausi pievų plotai lieka nenušienauti. Ir keista. Laivai šienauti žmonėms neleidžia. Visi kaimiečiai iš kolchozo gauna tik po gabaliuką pievos nusišienauti.

Nuplautą žolę stropiai išsidžiovina, susikrauna į mažas kupetas ir stengiasi tuojau parsivežti namo, kad kas nors kitas nepavogtų.

Šienui parsivežti kolchozas arklio neduoda. Dabar

jau žmonės prie tos tvarkos praprato ir niekas neprašo. Sibire man neteko girdėti, kad kada nors kaimietis gautų iš kolchozo arklių savo asmeniškiems reikalsams. Lietuvos kolchozai dar duoda savo nariams pasinaudoti bendruomeniniams arkliams.

Sibire kaimietis į mokyklą iš kolchozo vadovybės tik ratus, pasikinko savo maitintoją karvutę ir važiuoja šieno parsivežti. Prikrauna vežimuką šieno, ir karvutė iškūsi liežuvį tempia namo sau pašarėlį. Tokia jau bolševikų tvarka, jeigu jautis veža vežimą, tai ne ponis ir karvė. Čia visi sulyginti, išauklėti, susipratę ir niekas nenori prasilenkti su "žmoniškiausios" sovietinės konstitucijos nuostatais, kuri visiems garantuoja "laisvę, lygybę ir brolybę". O, ką aš sakau! Čia tokia neribota laisvė, kad net sovietinės respublikos "laisvai" gali pasitraukti iš sovietinių tautų šeimos. Tegū tik pamėgina... tai ištiks Pavolgio vokiečių ir Krymo totorių likimas.

Žiemą kolchozas duoda šiaudų ir pelų gyvuliams šerti.

Stebėjau, kaip Sibire nesusąla naminiai gyvuliai. Žiemą čia baisiai šalta, o tvartelis lentinis. Visi šio krašto gyvuliai prisitaikę klimatinėms sąlygoms ir daug ištermingesni. Žiemą dažnai pamatai, kaip karvutės ant takelių rankioja šieno padraikas, nes jais buvo vežamas šienas ir pribarstyta nuobirų. Kai mažesnis šaltis ir dar plona sniego dangta, tai karves išvaro taigon pasiganyti. Edrinėja karvutės sausą ir iškašėjusią žolę ir niekam nesisiskundžia. Sumaurosi smarčiau ir jau gali apkaltinti...

Laisvėje ir pertekliuje gyvendami, žmonės yra nejaudūs, lengvai nusisuka nuo nuskriaustojo asarų ir tampa net dideliais savanaudžiais. Tik sunkų vargą vargdamas ir tau užkrautą jungą traukdamas, išmoksti atjausti kitus, suprasti savo artimo skriaudą ir ašaras, galėtis net ir mažiausio vabaluko.

Tremtyje pastebėjau, kad karvės labai jautrios ir moka tyliai kentėti. Jos net ir verkia moka. Atima yerselį — ir karvė verkia grauždiniams ašaromis. Jei karvę parduoda, tai ji labai nenoriai eina iš namų, tarytum, galisi savo šeiminiškės ir ilgai jos nepamiršta.

Sykį sutikau skerdyklon varomus jaučius. Varovai bandą sustabdė pasiganyti. Priėjus arčiau pamatė, kad jiems kaip pupos rieda ašaros. Paglosčiau vieną, paraminau, nušluosčiau ašaras, bet nežinau, ar jam palengvėjo. Liūdnam pasižiūrėjo į mane skarmalutą ir tyliai sumykė...

Mūsų kaime labai susižeidė karvė ir ją pribagė. Pro tą vietą piemenys ginė karvių bandą. Karvės, užuodusios savo giminės kraują, sustojė ratu, uostė žemę, nirtulingai kasė ją kojomis ir visos klaukia mau-rojo. Labai šurpu klausytis tokios gyvulių raudos...

JAVŲ RAVĖJIMAS

Brigadininkas, paskaitęs iš sveikatos punkto at-

Tadas Ivanauskas

Velionies iniciatyva Lietuvoje buvo įvestas paukščių žiedavimas, beto, Ivanauskas 1929 m. pirmasis Lietuvoje suorganizavo kailinių žvėrelių auginimą.

Velionis reiškėsi ir visuomenės gyvenime. Nepr. Lietuvoje dirbo Šaulių sąjungoje, kaip šaulys – savanoris kovojo dėl Lietuvos laisvės. Lietuvos patriotu buvo visą savo kūrybiną gyvenimą. Ne visiems žinomas faktas, kad prieš kelerius metus jis buvo nuykęs į gimtąją Lydos apskritį ir reikalavęs ten steigti lietuviškas mokyklas, bet... komunistų pareigūnų buvo išprašytas.

Tadas Ivanauskas birželio 3 d. palaidotas Tabariškėse, Garliavos valsč., kur jis gyvendavo ir buvo įkūręs kailinių žvėrelių ūkį.

BURIASI AUSRIEČIAI

Šimet jau sukanka 30 metų, kaip Kauno berniukų ir mergaičių Aušros gimnazijos užbaigė savo laisvą egzistenciją.

Pasaulyje yra daug išsibarsčiusių aušriečių, jų tarpe nemaža pasižymėjusių asmenybių – menininkų, profesionalų, visuomenininkų. Vien tik tai Toronte yra daugiau kaip 70 įvairių laidų aušriečių. Toronte Mart. Yčo ir kitų iniciatyva kilo sumanymas suorganizuoti buvusiųjų aušriečių suvažiavimą. Į suvažiavimą numatoma pakviesti ir buvusius Aušros mokytojus, kurių gausus būrys yra Vakaruose, du iš jų – dail. A. Šepetys ir prof. A. Ramūnas – Paplauskas – Kanadoje.

Suvažiavimą ruošti sudarytas 10 aušriečių komitetas, kurio pirm. išrinktas inž. R. Rimas. Finansais rūpinasi A. Rūkas. Koncertinę suvažiavimo dalį organizuoja Imbrazientė, kuri stengsis suburti buvusius aušriečius menininkus, pvz., pianistus Kupre-

Lenciugėlis Los Angeles lietuvių jaunimo sventėje
L. Kanto nuotrauka

vičių ir Kepalaitę, aktorius Valiuką, Maurukienę-Kubertavičiūtę, Dikinius ir kt.

Suvažiavimui jau užsakytos Toronto Prisikėlimo parapijos ir kitos patalpos ateinančių metų gegužės 29-30 d., nes tomis dienomis bus ilgas savaitgalis JAV.

Suvažiavimo reikalais prašau kreiptis į komiteto sekretorių A. Stanėną, 52 Apple Orchard Path, Thornhill, Ont.

-alpu-

SUTIKIMAS

Birželio 13 d. NL spaudos b-vės pirm. L. Girinis-Norvaiša su žmona savo viloje suruošė sutikimą iš Europos atskridusiam laujam NL vyr. redaktoriui R. E. Maziliauskui.

Sutikime su žmonomis dalyvavo NL spaudos b-vės valdybos nariai, laikraščio darbuotojai ir artimieji bendradarbiai su dr. H. Nagiu priešakyje. E. Kardelienė ir šeimininkų artimieji bičiuliai. R. E. Maziliauskas sutikimui atvyko tuoj po nusileidimo aerodromu. Platanio meste atsiveikimas su pareigais perduodančiu vyr. redaktoriui dr. H. Nagiu ir susipažinimas su naujuoju redaktoriu bus ruošiamas vėliau.

IŠREIKŠTA PADĖKA

NL spaudos bendrovės valdyba savo birželio 26 d. posėdyje vienbalsiai nutarė išreikšti padėką pasitraukiančiam NL vyr. redaktoriui dr. Henrikui Nagiui. Valdyba neabejoja, kad H. Nagys ir ateityje liks uoliu laikraščio talkininku ir bendradarbiu, juoba kad jis yra ir valdybos narys.

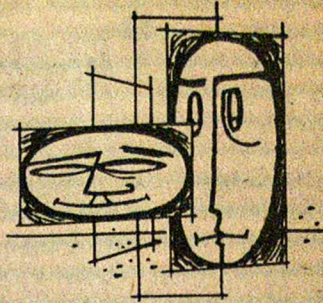
Valdyba vyr. redaktoriui patvirtino R. E. Maziliauską. Be einamųjų reikalų ir ateities planų, valdyba svarstė galimybes patobulinti laikraščio techniską pusę.

RUOŠIAMAS VEIKALAS APIE TELŠIŲ VYSKŲ

Telšių vysk. V. Borisevičius buvo sovietinės valdžios suimtas ir nuteistas mirti už partizanų rėmimą. Nuosprendis nebuvo įvykdytas, bet vyskupas buvo ištremtas, jam buvo draudžiama susirašinėti, ir jis galop mirė.

Apie vysk. V. Borisevičių dabar svetur ruošiamas biografinis. Mecenatas, leidėjas ir redaktorius veikalui jau surasti, tačiau trūksta žinių ir smulkesnių duomenų apie velionį. Tokių žinių apie vysk. V. Borisevičių turintieji prašomi susisiekti su A. Liukumi ir B. Žukausku, 6910 So. Fairfield Avenue, Chicago, Ill. 60629, USA.

KREIVI VEIDRODŽIAI

KAS TEISYBĖ, TAI NE MELAS

Teisybė visada atelna, tik į jai įprato velionis.
Melo kojos trumpos, bet jo nosis ilga.
Gimtuose gimsta tiesa. Deja, ne visada gali gimi gimti.
Laikas viską patikrina, bet jo revizija neterminuota.
Nuteijimas išbandyta priemonė, kad meluoti negal, o tiesos nenori pasakyti.

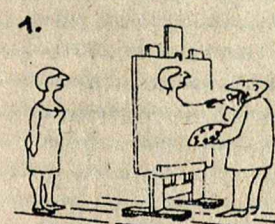
Jei nemokėtum meluoti, visada saktum teisybę.

J. LAURINAVICIUS

R. GRAZYS

KELIAUNINKAI

Rieda Nulis nuo kalniuko.
Net kelesis dulka...
Ir pamato, ir sutinka
Nuli visą pulką.
— Kur keliaujat, mano broliai!
— Ieškom menko skaičiaus,
Prisijungsim — pagyvensim,
Visi žmonės aikišios.
Burbulas balojo pašoko:
— Aš taip pat ne mulksi!
Rieda nuliai nuo kalniuko,
Net kelesis dulka...

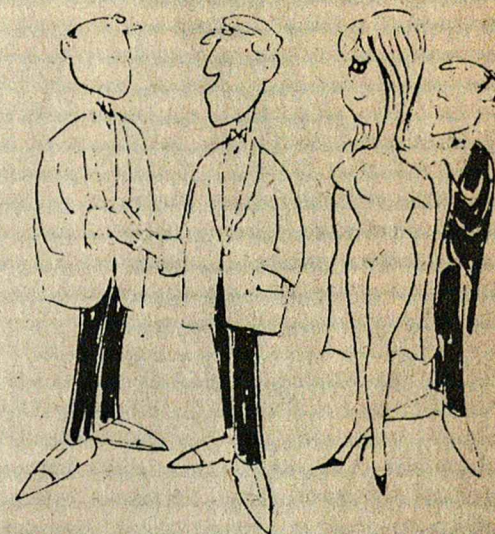
Is šiuotos

Virš atsargumo: vaikstant po kambarį laikytis gatvės judėjimo taisyklių.

Tiek daug gėrė į kitų sveikatą, kad prarado savąją.

Jeigu šoferis tik nemirtingumu, keleivio gyvenybė pavojuje.

Gyvenime dramos vyksta be repeticijų.

Atsiprašu už pavėlavimą, bet mano žmona vis dėsė, sakydama, kad neturi kuo apsirengti.

PRIEŠLAIKINIS DŽIAUGSMAS

Kartą pasaulio šachmatų čempionas Argentinoje žaidė simultaną. Staiga vienas jo priešininkų garsiai džiūgaudamas pareiškė:

— Maestro, tuojau jūs gausite matą trimisėjimais.

— Pasaulio čempionas šyp-
telėjo:

— Gerai, gerai, sijaure, tik nesijaudinkite. Kol kas aš skelbiu jums matą dviemėjimais.

ATSIMINIMAI IR MINTYS

Selemos Grinių namai buvo visai katalikiški. Atsimenu toki atsitikimą. Tėvai nakvodavo su kūdikiais seklyčioje, o paaugęsi vaikai, taip pat samdiniai (mergina, bernas, piemenys) — kitame gale, stuboje. Mano vyresnioji sesuo Marė, turėdama jau kokią 10 metų, kartą motinai pasakė, kad bernas nakčia buvo iš savo guolio nuėjęs pas gulėjusią kitame stubos suole samdinę merginą. Išėjo iš to naminė audra. Kad mūsų mama pradėjo tą merginą imti ir peikti: sakė, kad už tokią nuodėmę galis perkūnas į namus trenkti; kad ji negalinti savo namuose tokios „griešnikės“ laikyti, kad ji tuojau artimiausią sekmadienį eitų pas kunigą išpažinties ir iš visos širdies gailėtųsi savo nedoro pasielgimo. Bernas, kuris buvo tėvo brolis Silvestras, mano mama nedrįso taip smarkiai puliti, bet ir jam „ant keturių akių“ pasakė, kad elgtis padoriai ir nepiktintų vaikų, be to, privertė ir jį išpažinties prieti.

Tokiai griežtai būdais ir tikybinėmis praktikomis būdavo palaikoma mūsų šeimos dorovė. Bet anuo metu, apie 1870—1880 m., „bedievybė“ kaimuose jau reikšdavo, ir jos priežastys ne taip lengva išaiškinti. Kaikurie kunigai, kaip vysk. Justinas Staigaitis, kun. prof. Dr. Jonas Totoraitis, dėl praplitusios lietuvių tarpe „bedievybės“ buvo išsiterę, jog čia esą kalti rusų nihilistų ir anarchistų raugo prisigėję Maskvos mokslus eję lietuvių studentai. Manau, kad tie mūsų kunigai klysta. Kun. prof. Dr. J. Totoraitis tiems maskviečiams studentams „bedieviams“ suverčia dar vieną lietuvių pralaimėjimą. Esą, eidami Maskvoj aukštuosius mokslus, lietuvių studentai buvo atkalbėję ne vieną Marijampolės gimnazijos mokinį, kad neitų į kunigus. O iš to išėjo tai, jog Seinų klierikų seminarijoje lietuvių skaičius sumažėjo, ir možiūrų klierikai tada bene perviršijo lietuvius. Tai esą „bedievių“ pakenkimas lietuvių tautos reikalams, nes toji seminarijoje nuo seniai vyraudavo lietuviai.

Man rodosi, kad čia lietuvių bedievių eigoj yra labiausiai kalti patys katalikai kunigai, ypač lenkininkai, kurie pasivėlavę įsijungti į tautinę lietuvių kovą ir tuo atstūmė nuo savęs ir nuo katalikų bažnyčios lietuvius patriotus moksleivius.

Senoji mūsų kunigija, kaip ir sulenkėjusi dvarininkija, savo laiku nepastebėjo lietuvių tautinio judėjimo rimtumu. Tos dvi gyventojų inteligentijos dalys po senovės tebejo senais pramintais takais, manydamos ir toliau vyrauti ir vadovauti šalies gyvenime, nors 1863 m. sukilimu tos visuomenės srovės buvo jau pasirašiusios mirties sprendimą, pralaimėjusios ir karą, ir tradicijas, ir savo žemių dalį, kartu nustojusios gyventojuose vadovaujamą rolę ir pasitikėjimą. Kunigijos lenkiškume ir tradiciniame bendravime su lenkiška dvarininkija ir glūdi svarbi lietuvių moksleivių subdievių priežastis.

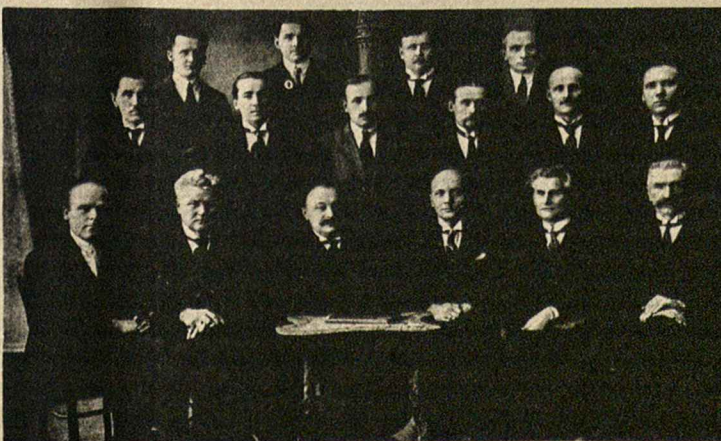
Tiesa, išsilavinimas iš kunigų, kaip ir iš kitų tradicinių autoritetų, tebejo ne vien Lietuvoje, bet visame pasaulyje. To svarbiausia priežastis buvo greita mokslų, pramonės, technikos ir demokratijos pažanga, pozityvizmas, nusivylimas senaisiais dievačiais. Tikybos nesugebėjo prie tokios pažangos prisitaikyti ir suprasti naujųjų mokslo išradimų (pvz., darvinizmo). Katalikų bažnyčia, bekovodama prieš K. Darvino evoliucijos teoriją, moksleivius aktyse pralaimėjo, tiesiog buvo diskredituota. Tiesa, kaip rašo istorikas (Daukanto laikais) Jaroševičius, katalikų kunigų autoritetas ir seniau Lietuvoje, bent bajorų tarpe, nebuvo labai didelis. Anot Jaroševičiaus, iš kunigų juokdavosi. Ir man beaugant, prieš 75 metus, atsiradavo „bedievių“ valstiečių be kokios moksleivių propagandos.

Nereikia užmiršti beaugantio nuo XIX amžiaus „bedieviško“ socializmo mosklo, kuris rado pritarimo ir Lietuvos moksleivijoje,

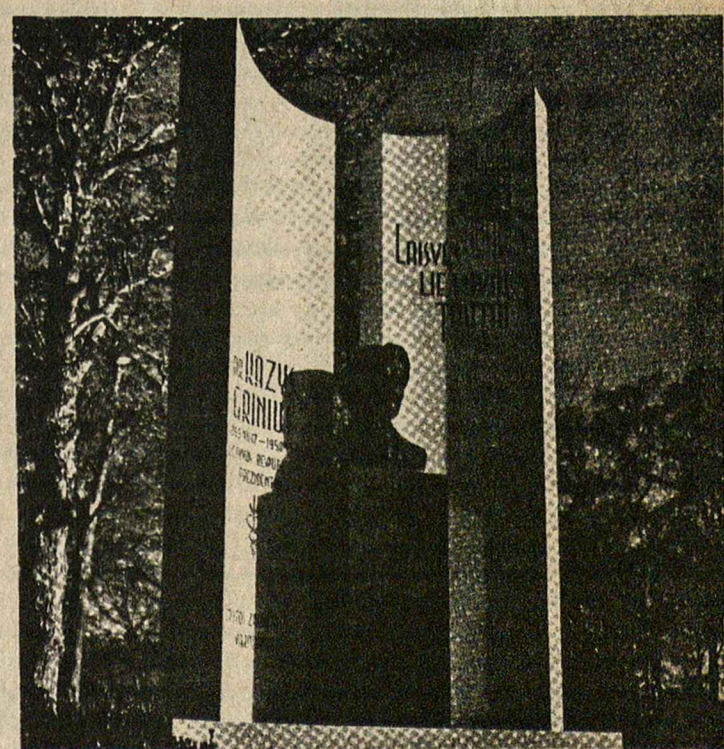
ne tik Maskvoj, bet ir katalikiškoj Varšuvoje, kur buvo kaltinami dėl priklausymo socialistinei lenkų „Proletariato“ partijai lietuvių — Oleškevičius, Julius Aleksa, V. Kudirka.

Mano tėvas ir mama, nors buvo gilūs katalikai, glaudžiai nuo pratėvių susigyvenę su katalikų bažnyčia žmonės, laikydavosi iš tolo nuo kunigų ir patarimų pas juos, kaip daugelis kitų, gaspadorių darydavo, nebėgiodavo. Tėvas sakydavo, kad ne tiek daug yra gerų kunigų. Apie Pilviškių kleboną M. Oleką Vincas Grinys išsitarė, kad jam labiausiai tikėtų ne kunigauti, bet kokiame dvare ekonomauti, „zoncauti“ arba vyresniojo policininko pareigas eiti. Atlaidai, anot mano tėvo, yra labiausiai reikalingi kunigams ir „ubagams“, gaspadoriams iš atlaidų tik nuostoliai, o šeimyna per atlaidus išmoka dykinę, dažnai prasimanytais „įždais“ apgaulingai po atlaidus begaišdama. Kur kunigai baliavoja, iš tų namų gaspadoriai dažnai ubagais išeina, — sakydavo mano tėvelis. Mano mama drausdavo tėvą nuo tokių kalbų, kad nepiktintų šeimynos ir vaikų, bet pati taip pat su kunigais nesibūliaudavo. Manos pusbrolio, batiuovys Sleinių Matijosius, dar man mažam besant, nustojo vaikščiojęs į bažnyčią ir liovėsi ejęs išpažinties. Jisai buvo pakliuvęs į kalėjimą už tai, kad girtas, nusipirkęs silkę, beeidamas triukšmavo Marijampolės gatvė. Suimtas ir atvestas į „policiją“, jisai, kviečiamas raštininko, nenusiėmė kepurės prieš caro sienoj kabantį portretą. Maža to, jisai silkę tškė į caro portretą, taręs: „Ar aš prieš šitą bursą turiu be kepurės stovėti?“ Žinoma, išėjo politinė caro didybės užgavimo byla. Atsėdėjęs 10 savaičių kalėjime, buvo teisiamas ir, kaippo buvęs girtas, nepilnaprotis, žmogus pasiliko nenubautas. Kalėjime jisai pramoko „bedievybės“. Kitas kaimynas, siuvėjas Izidorius Kulboka, jau kiek paskiau, užplutas Sasnavos kunigo, kodėl nelinas į bažnyčią, atsakė, kad jam bažnyčios nereikia, jį daug labiau esanti reikalinga kunigams. Taigi, dar Maskvos studentai nebuvo pradėję savo „bedievybės“ platinę, o žmonių tarpe jau atsiradavo „bedievių“, kurie jei ne savo, tai ir ne anų studentų protu subdievių. Nemėža „bedievybė“ platinę ir išvilkinti ar patys išvilkę katalikų klierikai, kaip V. Kudirka, Jz. Kačergius, V. Mickevičius-Kapsukas ir kt. Net patsai lietuvių prisikėlimo apaštalas, teologijos kandidatas, gimnazijos senovės kalbų mokytojas, žymus lituanistas Petras Kriaučiūnas katalikybės ir kunigų negindavo, o kunigus lenkizmo tiesiog smerkdavo. Surambėjusius senus klebonus P. Kriaučiūnas su panieka „parochais“ vadindavo. Tad ne tik Maskvos universitetas, bet ir kunigų seminarijos, ir net katalikų akademija padėdavo „bedievybei“ plisti.

1945 ir 1946 m. parlamentų rinkimai (Prancūzijoje, Austrijoje, Belgijoje) parodė, lyg katalikybė Europoje atgytų. Bet tai galima ir kitaip aiškinti. Prancūzijoje pirmą kartą rinkimuose emė dalyvauti moterys, kurios, kaip visur yra žinoma, visados esti labiau

Lietuvos antrojo šeimo valstiečių liaudininkų frakcija. Dr. K. Grinys sėdi antras iš d.

Paminklas dr. K. Griniui Lietuvių tautinėse kapinėse.

už vyrus pasiduodančios misticizmui. Ir Lietuvos nepriklausomaj Respublikoje 1920—1926 m. demokratinuose rinkimuose krikščionišką seimų bloką buvo išvėję į pirmąją vietą ne kas kitas, kaip moterys. Taip daugelis manė. Belgijos ir Austrijos rinkimai ejo prieškariniais keliais, ir naujo katalikų kilimo nerodo. Žinoma, bolševikų veržimasis į vakarus turėjo veikti ypač katalikus, nes naujoji komunizmo sistema nepakėstų katalikybės, ir dėl to katalikai buvo priversti labiau sukrusti ir labiau dalyvauti rinkimuose.

Grįždamas prie lietuvių katalikų sąjūdžio, noriu dar pasakyti, kad naujoji nepriklausomoji Lietuvoje katalikai gali dar laimėti ir ateities valdžios dalyvauti, nes dar yra stiprios senosios tradicijos ir moterys bus rinkikės. Apsisaugoti nuo tolesnio smukimo jie gal ir gali, bet turėtų glaudžiau susijungti su tautos reikalais, kad katalikų bažnyčia išėtų daugiau lietuviška, negu rymiška, kad k. bažnyčia nesidarytų pašinu lietuvių tautos kūne, kuriuo ji buvo per kelius šimtus metų.

Lietuvių tauta gali dabar iš katalikų bažnyčios reikalauti, kad ji stengtųsi išlyginti istorines tautai padarytas skriaudas:

- 1) kad padėtų lietuviams, nors ir prieš kitų tautų katalikus, išlaikyti lietuvių kalbą, teritoriją ir politinę nepriklausomybę;
- 2) kad išžadėtų tradiciją virtusio veidmainiavimo — žodžiais taip, darbais kitaip — ir savo elgesiu neiškryptų iš dekalogo;
- 3) kad iš tikrųjų, kaip bažnyčia liepia, kovotų su priešgamtiniu apsaugojimu nuo apsisavinimo ir tuo sulaukėtų gyventojų prieauglio mažėjimą;
- 4) kad kraujami bažnyčios atliekami turtai būtų naudojami lietuvių reikalams, sakysim, socialiniams trūkumams lyginti;
- 5) kad stiprintų ganytojų ir keltų tautos dorovę ne vienais žodžiais, bet ir darbais;
- 6) kad neužmirštų, jog susipratusi tauta palaiko tai, kas jai naudinga, ir vengia to, kas jai kenkia ir
- 7) kad lietuvių tauta yra jau pusėjimui susiorganizavusi: tai rodo nors ir tas faktas, jog sunkiausiomis sąlygomis ji pajėgė sukurti savo vadovybę ir išlaikyti tautinę vienybę.

Bus daugiau

Pasaulis aplink mus

SVARI ŠVEICARIJA

Britanija turi tokį parlamentą nari konservatorių Enochą Powellį, kuris jau kelinti metai savo kalbose gąsdina visuomenę juodaisiais imigrantais. Po karo tokių imigrantų Britanija prisileido nemaža, ir, deja, daugiausia kaip tik konservatorių laikais. Darbiečiai priėmė įstatymą, kuris apvaržė jų įvažiavimą. Bet Powellis visticiek suranda argumentų gąsdinti. Jeigu jis tikrų argumentų neturi, tai naudoja netikrus, iš pirmo išlaužtus ar pakištus jam šalininkų, kurie dar labiau už jį trokšta baltos Britanijos ir dėl to stengiasi padėti tokią politiką persančiam savo apaštalui. Kartą net kelių laikraščių bendradarbiai ryžosi patikrinti, kur gyvena tie juodųjų skriaudžiami baltieji, apie kuriuos kalbėjo Powellis, bet nesurado.

Powellis kalba visada ne kaip koks nors demagogas — jo balsas niekada neišduoda jokios isterijos. Jis kalba ramiu balsu, kaip koks mokytojas, kuris stengiasi vaikučius itikinti, net ir savo kūno judesiais toki tėvišką mokytoja vaizduodamas. Tai jeigu jis yra demagogas, tai tokiu tėvišku itikinimu ir reiškiasi jo demagogija. O gal jo laikvėna išsiliko iš tu laiku, kai jis buvo universiteto dėstytojas, klasikinių kalbų specialistas?

Bet Powellis ne vienas ir už Britanijos sienų. Ana, Šveicarijos parlamento narys dr. James Schwarzenbachas tvirtina, kad jeigu jis būtų britas, tai būtų vienas Enoch Powellio rėmėjų. Taip, tasai Schwarzenbachas savo krašte yra tikras Powellis, kuris šiuo metu ten daugiau triukšmo yra pridavęs, negu jo gerbiamas britas savo baltojoje Britanijoje. Jis nori, kad iš Šveicarijos būtų išgyvendinta bent 300.000 svetimšalių, kuriu ten yra arti milijono. Kai Šveicarija teturi tik truputį daugiau kaip 6 mil. gyventojų, tai toksai svetimšalių skaičius, žinoma, yra didelis. Sakoma, kad tokio svetimšalių procento neturi joks kitas Europos kraštas, ir Powellio gąsdinamosios kalbos, kad juodukai greit valdys Britaniją, palyginti, tėra fantazijos. Tačiau, jeigu Šveicarija išvartų svetimšalius, tai jos ūkis sumuktų iš karto (tas pats

galioja ir Britanijai, kur autobusus vairuoja, žmonės li-goninėse gydo ir slaugo ir fabrikuose sunkiausius darbus atlieka daugiausia spalvotieji).

Po karo Šveicarijos ūkis atkuto, bet tik svetimšalių darbininkų pastangomis. Daugelyje imonių yra tokių darbu, kuriu Šveicaras nenori dirbti. Dėl to imonėse dirba anie trečdalis svetimšalių. Statybose ir drabužių pramonėje daugiau kaip pusė darbininkų yra svetimšaliai. Bent pusė jų dirba tekstilėje, šiek tiek mažiau kaip pusė metalo pramonėje. Visiškai suprantama, kad didžiausius svetimšalių procentus laiko priglaudusios tos pramonės šakos, kuriose mokami mažiausi atlyginimai ar darbas yra pavojingas ar nešvarus.

Dr. Schwarzenbachas masės rėmėju turi kaip tik darbininkų sluoksniuose ir senime. Darbininkai dažnai kur svruoja, kai tenka pasirinkti tarp pavydo ir žmoniško savo klasės solidarumo. O senukai nori patriarchališkos Šveicarijos, kad jiems atvėję negadintų ausu tarškia savo šneka būrys italų. Tai šitas švairios Šveicarijos apaštalas ir mušo daugiausia į tą patriarchališkumą.

Schwarzenbacho idėjoms priešinas ne vienas organizuotas vienetas. Jo idėjoms išvartyti bent trečdalis svetimšalių priešinas partijos, profesinės sąjungos, spauda, bažnyčios, bankai ir pramonininkai, vieni iš įsitikinimo, kiti suprasdami, ką reiškia netekti darbininkų. Vyriausybė pati pasirūpino kovo mėn. prarasti įstatymą, pagal kuri kasmet bus įleidžiama ne daugiau kaip 40.000 svetimšaliu. Kadangi nemaža tu svetimšalių atvažiuoja ne įsikurti, bet užsidirbti pinigų, o su pinigais jie grįžta namo, tai vyriausybė tikisi per ketvertą metų pagal tą įstatymą sumažinti jų skaičių bent 160.000. Deja, Schwarzenbachas ir schwarzenbachininkai nori, kad visuose kantonuose svetimšalių procentas sudarytų ne daugiau kaip 10 procentų visu gyventoju. Išimti jie sutinka daryti Ženevai, kur yra tarptautiniu organizacijų centrai ir reikalingas visoks tarptautinis personalas. Ten galėtų būti iki 25 procentu svetimšaliu.

Pagal juos, pastoviau iškūrusiu ar ilgesniam laikui atvažiauvusiu svetimšaliu vieta galėtų užimti sezoniniai darbininkai, kurie būtų išleidžiami ne ilgai, kaip devyniems mėnesiams. Kad tokie darbininkai nuolat nesimaišytų po kojų švairiems ir patriarchališkiems šveicarams, jie turėtų būti laikomi barakuose. Apie pusę visu svetimšaliu ir iki šiol sudaro italai, tai viska žinas tūkukas Schwarzenbachas ir barakų steigimą gražiai pateisina tuo, kad italai, girdi, juk nemėgsta turėti sau atskirą kambarį.

Šveicarijos demokratinė santvarka leido Schwarzenbachui jau nemaža pasiekti. Įstatymas leidžia skelbti referendumą — atsiklausti gyventojus, jei kuriuo nors keliuomuju klausimu surenkama bent 50.000 parašų. Schwarzenbacho vadovaujamas sąjūdis surinko net 70.000 parašų. Dėl to paskelbtas referendumas. Jo rezultatai tokie: už 557.714, prieš 654.588. Vadinas, kol kas svetimšalių skaičius nemažinamas, bet balsavimas rodo, kad Schwarzenbachas turi daug pasekėjų.

Nėra jokios abejonės, kad Schwarzenbacho laimėjimas būtų iškėles nemaža naujų klausimų. Kur dirba daug svetimšalių, tai, juos pašalinus, teks uždaryti imones, nukentės ir šveicarai darbininkai. Bet švairios Šveicarijos trokštantieji šitokių klausimų nevirškina. Jiems pirmiausia rūpi savo krašto švarumas, kad nebūtų itališko česnako kvapo.

S. Baltaragis

(Keleivis)

IVAIRENYBĖS

Yra baltų varnų, baltų žvirblių, net baltų vilkų, bet ypatinga retenybė yra baltas krokodilas. Toks yra Stuttgarto (Vokietijoje) zoologijos sode.

Vokietijoje Sonnenbergo žaislų muziejuje yra auksinė lėlė, vienintelė tokia pasaulyje. Kilimo ji iš senovės Egipto, ir jai jau daugiau kaip 4.000 metų amžiaus. Tame muziejuje yra apie 700.000 įvairių laikotarpių žaislų iš viso pasaulio.

Londonė buvo surengtos gedulingos pamaldos pirmajai automobilio aukai. Tai buvo moteris, kurią 1896 m. pervaziavo automobilis, riedėjęs 6 kilometrų greičiu per valandą.

LAIŠKAS IŠ NOTTINGHAMO

Tegu ir gražiausia gėlė, kuri diena iš dienos žydėtų tuo pačiu žiedu ir diena iš dienos puoštų šis pačiais lapais iš šimtmečio į šimtmetį, būtų jau mirusi tik baigusi sukrauti tą savo puikų amžiną žiedą. Sustingimas yra dėsniis ne tik priešingas gyvųjų gamtai, bet ir iš viso neįmanomas viskam, kas supa mus šioje žemėje.

Žmogus, sumaniausias ir veikliausias visų gyvių tarpe, gimsta su instinktu siekti tikslų ir jiems veikti. Tie tikslai yra diktuojami tai jo asmeniškai reikalavimu, tai dvasinės bei medžiaginės aplinkos sukurto žmonių generacijų prieš jį. Žmogaus sėkmė jo gyvenime ir priklauso nuo jo sugebėjimo ne tik įsisąmoninti bei suprasti tų paveldėtų dvasinių bei medžiaginių turto vertingumą, bet ir perduoti juos gyvui ir dar daugiau vertingus sekantčiai generacijai. O tai vėl reiškia, kad šis turto paveldėjimas uždėda žmogui naujas pareigas, nuolat kelia naujas problemas, kurias jis, kad nesustingtu, bet gyventų, privalo spręsti ir jų sprendimui veikti.

Pasididžiujanti ir gražus buvo Aušros laikai Lietuvoje! Bet kas iš jų būtų likę, jeigu sekanti generacija būtų jais tik grožėjusi ir nebūtų vykdžiusi to Aušros laikų paveldėjimo uždavimą pareigų? Aušros laikai būtų mire, Nepriklausomos Lietuvos niekuomet nebūtų buvę. Dvasiškai lietuvius būtų gal nustojęs alsavęs.

Ir štai šios pabiro mintys kažkaip rikuoja įsi ir glaudžiasi į vieną sakinį — žmogus vien savo prigimtimi yra skirtas siekti ko nors naujo ir savo siekimams veikti net

irgi tokiais atvejais, kada jo siekimai ir jo veikimas vėstų jį į jo paties sunaikinimą. Jis negali mardyti, jis negali ir atgal eiti.

Sutinku, kad šis sakinytis praskleidžia uždanga paskutiniųjų žmogaus siekimų tragedijai. Deja, žmogus neturi tokio pasirinkimo — jis privalo siekti, jis privalo veikti. Ar žmogus veikia savęs sunaikinimo ar savęs patobulinimo linkui, priklauso nuo to, kiek ir kaip jis įsisąmonina iš ankstybesnių generacijų paveldėtusius dvasinius ir medžiaginius turtus, kiek ir kaip jis supranta gyvenamojo laiko uždavinius ir kiek tinkamai pasirenka priemones tiems uždaviniams spręsti.

Kodėl jaunimas vaikšto ilgaplaukis, abejingas, nusivylęs? Kodėl jis maištauja, kelia riaušes, lauko ir degina? Kodėl tokiu senu žmogaus sukurty institucijų pagrindu, kaip, pvz., bažnyčios, atrodo, brąška, norėtų skilti ir subyrėti? (o kokio naujo patalo ji norėtų, tai bažnyčia pati dar nežino). Kodėl žmogus ir jo visa bendruomeninė sandara, atrodo, yra atsidūrusi nežinio ir žemės kamuolys, ant kurio jis gyvena, atrodo, štai gal šiandien, o gal rytoj, kaip pritivinkusi pūslė, paims ir sprogs be plano?

Mokslininkai, dvasiškai, menininkai, kariai ir politikai, kudloti ir nuplikę, apsi- rengę ir nuogi — visi šiandien svarsto tą patį klausimą: kaip ilgai dar?..

..

TORONTO

Taupyk ir skolinkis

MOKA
5½% už depositus
6% už sėrus (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7¾% už 2 m. term. dep.
IMA
8% už mortgicijus
8% už asm. paskolas

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIA-
SIAME TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

PARAMA

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISU NARIŲ GYVYBE apdrausta santaupu dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta). BUSTINE: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

KANDIDATUOJA

Į ATEITININKŲ VALDYBĄ

Nauja Moksleivių Ateitininkų Sąjungos centro valdyba bus renkama Dainavoje liepos 4-5 dienomis. Kartu bus svarstomi sąjungai aktualūs klausimai.

Senosios centro valdybos kadencijai pasibaigus, jos vietą žada perimti torontiečiai: Eugenijus Girduškas, Almis Kuolas, Vaida Kuprevičiūtė, Romas Puteris ir Algis Čepas. Visi kandidatai užsidėję dirbti ir aukotis ateitininkijos labui, žinodami, kad Torontas stovi užnagary, visuomet pasiruošęs jiems padėti.

FAVRA

VASAROS STOVYKLĄ

Toronto Prisikėlimo parapijos vaikų vasaros stovykla Aušra prasidės liepos 11 ir baigsis liepos 25 d. Parapijos ir kitų vietovių jaunimas priimamas nuo septynių metų amžiaus. Mokesčiai vienam stovyklautojui už dvi savaites 40 dol., už vieną 23 dol., dviem stovyklautojams už 2 savaites 70 dol., už vieną 40 dol.; trim stovyklautojams ir daugiau už dvi savaites 90 dol., už vieną 50 dol.

Stovyklos metu bus specialūs krepšinio kursai. Bus taipgi visa eilė ir kitų sporto

šakų, kaip stalo tenisas, lengvoji atletika, plaukimas, lauko tenisas, tinklinis ir t. t. Vadovaus prityrę sportininkai. Registracija jau pradėta.

Vienintelė, Kanados valdžioje registruota lietuviška natūralaus gydymo sveikatos klinika. Mediciniškas ir pooperacinis gydymas. Psichologinė terapija. Masažai. Elektronika, raudoni ir ultravioletiniai spinduliai. Terminė ir garų terapija. Fiziniai gydymai judesiais, — hydro terapija. Dr. B. Naujalis, R.M. Ps.D. N.Pt.R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. LE3-8008

ST. CATHARINES

PIKETAI PRIEŠ LENINĄ

Estai, latviai, lietuviai, lenkai, ukrainiečiai, čekai, slovakai ir vengrai gegužės 30 d. St. Catharines mieste piketavo Lenino jubiliejinį minėjimą. Demonstrantai su plakatais, šukiais ir transparentais minėjimo pasisiekimą regimai su-trikdė. Minėjimo pradžioje salėje tebuvo 4 asmenys, po pusvalandžio tik 16.

Demonstracijos, piketai ir viešos kalbos sutraukė nemažą žiūrovų minią, o The St. Catharines Standart kitą dieną įvykius aprašė ir išspausdino nuotraukas. Miesto policijos viršininkas išreiškė pasitenkinimą, kad demonstracijos buvusios tvarkingos.

Be KLB St. Catharines apylinkės valdybos, prie piketų ruošos ir eigos ypač daug pasidarbavo A. Zubrickas ir A. O. Šukiai.

Birželio 4 d. The St. Catharines Standart išspausdino KLB apyl. valdybos pirm. J. Šarapnicko laišką, kuriame buvo nurodytos tos skriaudos, kurias Lenino idėjų pasekėjai padarė Lietuvai. Dalyvis

Kanados gamtovaizdis

Tai ne pirmas atsitikimas Europos istorijoje, kad žmogus taip staiga pasikeistų, kaip jis tai padarė mūsų gyvenamajame šimtmečiu. Dvi sinubingos karo audros juk negalėjo praužti, visai nepaliesdamos žmogaus. Visu pirma žmogus tapo iki tam tikro laipsnio nuvertintas, o nusivertinęs jis pradėjo abejoti savim, visų savo kūrinių vertingumu, įskaitant Dievą. Visu kuo abejodamas, jis pasijuto dvasiškai išsemtas, tuščiaiduris ir pasimetęs. O pasimetęs jis arba visai nusivylė ir pasitraukė ramiai sau gyventi, siekdamas tik vieną — galimai pagarbiau pragyventi iki galo (tai senoji generacija), arba protestui prieš senąją santvarką užsiaugino barždas, nusi-nuogino ir išėjo į laukinį primityvų gyvenimą ieškoti naujų gyvenimo tikslų, naujos prasmės, naujų stabų (tai naujosios generacijos dalis).

Tačiau daugumai ne vienas tų dviejų kelių pasirodė nepriimtinas. Šios daugumos žmogus, kad ir tiek pat nusivylęs, kad ir tiek pat nusivertinęs, kad ir tiek pat pasimetęs, apsisprendė likti ten, kur jis yra, ieškoti naujų gyvenimo idealų ir tikslų, kurti naujas vertybes ir griauti senas.

Naujas vertybes kuriant, niekas tiek daug nepasitaravo, kaip mokslas. Įsidėmėkime: nė viename žmogaus civilizacijos saulėtekio horizonte, ar tai Azijos, ar tai Afrikos, ar pagaliau pačios Europos tūkstančių metų būvyje, mokslas nedavė tiek daug ir tokių žymių žmogaus likimą ap-sprendžiančių išradimų, kaip kad šio šimtmečio tik septyniadesimties metų laikotarpis. Kai kurie mums jau labai gerai žinomi išradimai įgalina žmogų girdėti ir matyti, kas vyksta už tūkstančių mylių; pa-pusryčiaus Londone, papietauti Vašingtone, o iš ten nuskristi į mėnulį; padaryti Že-

mę neišsėmiamu žmogaus gerovės šaltiniu arba susprogdinti jį į dulkes; padaryti žemės dirvą dar našesnę arba pasiūsti ūkininką su visais jo padargais ir gyvuliais į muziejų, o pačiam valgyti fabrikuose pagamintą maistą; pagaliau gimti gamtos tvarka arba gal artimojo ateityje būti pagimdytam stiklinėje pagal užsakymą — berniuku ar mergaite, mokslininku ar kuriu, geraširdžiu samariečiu ar žiauriu galvažudžiu.

Aš esu tikras, kad šis sakinytis skamba visiems, kaip ir man, tarytum pasaka arba sugalvota nesąmonė. Bet tai yra tikrovė, tai naujas pasaulis, kuriame mes jau gyvename arba greitai laiku gyvenimo. Tas pasaulis, gal jūs tūli pasakysite, yra įdomus, viliojantis, intriguojantis, bet aš dar pridursiu: ir labai klatingas, žiaurus, dramatiškas. Ar žmogus pasirinks gyventi su laimingojo šypsena, ar rūšiu veidu kelias ir savęs sunaikinimą, priklausys nuo jo paties, t. y. nuo tos daugumos, kurią buvau tik paminėjęs. Tuo tarpu norėčiau tik pastebėti, kad žmogui, bandančiam šypsotis, atrodo, nesiseka, nes jo šypsena reikalauja daug ir didelių pastangų. Atseit, dauguma tarptum lyg ir veda žmogų į jo sunaikinimą, užuot vedusi į jo naują atgimimą.

O kas yra ta dauguma?

niu. Ir štai toji dauguma — minia! Toji nu-žmoginta dauguma, užkariavusi jau milžiniškus plotus ir suradusi sau vadus, veržiasi toliau...

Minia yra vienas keisčiausių žmogaus bendruomenės padarinių. Ji, savaime aišku, negali galvoti arba protingai veikti. Ji vadovaujasi tik savo gaivališku instinktu arba savo egoistišku geislu įjaukais; savo veiksmais ji yra nepaprastai agresyvi, žiauri, ir jos kasdieninė malda yra smurtas. Siekianti kurti, ji griaučia ir ant griuvėsių pastato naujus statbus, kuriais ji greit nusivilia. Bet naujai pastatytieji statbai dabar jau būna galingesni, ir minia patampa verge.

Štai toji pasimetusi dauguma, kurią sukrėsta išdalyta, pavargusi abejinga Europa, atrodo, gal patiks savo šimtmečiais kurtuosius ir sukratuosius turtus, įgalins išrūšiuoti gausiai plaukiančius mokslo vertybes ir panaudoti juos žmogui.

Ar ši dauguma panaudos visa tai pasimetusio žmogaus atgimimui, ar jo visiškam sunaikinimui? Aš manau, kad atsakymas sėka savaime, nes atgimimui reikalingi nauji idealai, kurių minia neturi ir negali turėti. Norėčiau priminti Dubčekio neviltingą šauksmą — gražinti žmogui žmogaus veidą. Prahoje tuo laiku gyveno studentas Palach, kuris susidėgino žmogaus veido vardan: bet Paryžiaus, Romos, Berlyno studentai degina žmogų savo nužmogintų stabų pergale. Stabai žygiuoja žmogus gyvena baimėje.

Vakarų Europa arba suras naujus gyvenimo idealus ir juose atgims, arba taps mirties gaivališku instinktu bei smurto auka ir taps naujų rytų koncentracijos stovyklos priestatu.

Iki pasimatymo

Stasys Kuzninskas
(Europos lietuvis)

Geriausie taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

KREDITO KOOPERATYVE "TALKA"

21 Main Street East, Room 203, tel. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
Nemokamas pilnas ūkių pataravimas
Parduodame American Travelers žekius ir money orderius
Užtikrintas indėlių saugumas
Kapitalas virš \$ 1,850,000.00

Darbo valandos:
Pirm. 9.30—5 v.p.p.
Antr. 9.30—5 v.p.p.
Treč. 9.30—5 v.p.p.
Ketv. 9.30—5 v.p.p.
Penkt. 9.30—5 v.p.p.
Šešt. 9—1 v.p.p.

MOKAME UŽ:

Depozitus 5%
Sėrus 6½%
Už vienu metų indėlius 8%
SKOLINAMĖ:
Asmeninės paskolos iš 10%
Nekiln. turto paskolas iš 9%

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

TALKA PERŽENGĖ ANTRĄ MILIJONĄ

Talkos bankelio balansas jau peržengė dviejų milijonų dolerių sumą. Akcijų sąskaitoje gegužės mėn. buvo beveik 68 tūkstančiai dol., depozitų sąskaitoje — 1.265 tūkstančiai dol., o specialioje depozitų sąskaitoje — 519 tūkst. dol. Asmeninių paskolų išduota 503 tūkst. dol., hipotekos paskolų — 1.278 tūkst. dol.

Hamiltono Talkos bankelis šiuo metu turi 1217 narių, 382 indėlininkus ir 349 skolininkus.

Už asmenines paskolas Talka ima 10 nuoš., o už hipotekas — 9 nuoš. Už akcijas bankelis moka 6,5 nuoš. patikamų, už specialius vienerių metų indėlius — 8 nuoš., o už paprastas sąskaitas su teise operuoti čekiais — 5 nuoš. Be to, visi Talkos nariai gauna nemokamą 2.000 dol. vertės gyvybės apdraudą.

Prieš kurį laiką buvusiame Talkos susirinkime į valdomuosius organus perrinkti A. Vainauskas, J. Bulionis, J. Mikšys, R. Kontenis, A. Meškauskas. Vadinasi, valdybos ir komisijos sudėtis ir šiais metais nepasikeitė.

SLA GEGUŽINĖ

Liepos 12 d. SLA 72 kuopa ruošia savo tradicinę gegužinę A. Padolskio sodyboje, Paris, Ont.

Į A. Padolskio sodybą atvykę, visi jaučiasi gerai. Šeimnininkas yra simpatiškas, o jo sodyba apaugusi medžiais. Mėgėjai galės pasinaudoti ir maudymosi baseinu.

SLA gegužinės programoje dalyvaus jauna dainininkė Romana Ulbaitė. Ne kartą ji Toronte laimėjo pirmąsias premijas. Netruks ir kitų staigmenų, nuobodžiauti niekam neteks. Veiks turtinga loterija. Svečių patogumui bus užkandžių ir nesvaiginamų gėrimų bufetai.

SLA gegužinės pasidarė pastovi susitikimo vieta artimų ir tolimesnių apylinkių lietuviams. Kiekvienais metais maityti naujų veidų. Šiais metais SLA kuopa 100 dol. pelno skirs Kanados Lietuvių fondui. Fondą paremti iš tiesų verta, nes jo lėšos bus panaudotos tik nepriklausomoje Lietuvoje, o procentai tautinės veiklos palaikymui čia.

Iš Hamiltono A. Padolskio sodyba pasiekama 2-ju keliais. Perkirtus 5-ji kelią, pavažiavus pusantros mylios, suka kairėn. Po pusės mylios matysite lietuvišką trispalvę A. Padolskio sodyboje. Važiuojantieji 5-ju keliu į suka į 2-ji kelią. Važiuojantieji į rytus pasuka kairėn, o važiuojantieji į vakarus — dešinėn. Turintieji sunkumų susirasti A. Padolskio sodybą gali skambinti Paris 442-3576.

Gegužinė įvyks ir blogam orui esant, nes A. Padolskis užleidžia ir savo gyvenamąsias patalpas.

Kuopos valdyba

MONTRÉALIS

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO
— GRAŽIOJE LIETUVISKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 minučių pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarajimui nuo birželio 20 iki rugsėjo mėn. 7 d. ir jau dabar priimami užsakymai.

Kreiptis: DR. ED. JANSONAS — 15 ROSEDALE ST., BOSTON, MASS. 02124 (telef. 238-5999), o po birželio 22 d. tiesiai į vilą AUDRONĖ — CAPE COD, MASS. MARIJA JANSONAS.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalmynuos paskendusia lietuvišką pajūrio vilą.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS

TREČIADIENĮ PER

CFCMB

STOTI

BANGA 1410, 11.00 VALANDA VAKARO

1053 Albanelle Cr.,
Duvemoy, Mtl. P.Q.

TEL. 669-8834.

Programos vedėjas L. Stankevičius

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

601 St. John Road

TEL. 695-3883

POINTE CLAIRE, QUE.

(M. RUTKAUSKO)

- Atliekame prabėgimo ir kapitalinio auto-mašinų ūkus.
- Taip pat patarnavimas gazolinu, alyva, padangomis ir kt.
- Tikrai keliolika minučių iš Montrealio greitkelio Nr.40 arba Nr.20. Atvažiuojant neapsiriksime!

Lafleur Radio Taxi

Savininkas Alfonsas Viskantas.

SPECIALIOS KAINOS:

- Krikštynoms, vestuvėms ir laidotuviams.
- I tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietas.

SKAMBINKITE,

iš visų vietų LaSallėje.

TEL. 366-8300

-- visos 24 valandos.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

TEL: garažo 366-0500
namų - 366-4203

TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.

7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q.

SAY. G. DESROCHERS.

(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

TEL. 769-2941.

239 FORTH AVENUE
(at Wellington St.)

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

Windsor

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q.

TEL. 768-6679.

Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, antklodes, korpetus, sopkas ir visą kitą namų apyvokai.

Windsor yra moderni valykla, turinti 20 metų patirtį šiam darbe. Turinti naujai įrengtą moderniausią drabužių apsaugą (storage) ir greitą patarnavimą.

Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

Baltic Woodwork Co.

TEL. 366-3884

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUČIULIS

547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC.

TEL. 366-6941

BOIS DE CONSTRUCTION

BUILDING MATERIALS

7682 BLVD. CHAMPLAIN

coin 6ième Ave., LaSalle

(VAIRI MEDŽIO STATYBINE MEDŽIAGA:

Durys, langų remai, Izoliacija, Ten - Test,

Masonite, statybinis popieris, cemento,

B.P. išdirbiniai, cemento ir kt.

KELEIVIS

536 Broadway,
So. Boston, Mass.
02127 USA.

Aišku, esate girdeję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-
sius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinę Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisingų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eileraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$6.00.

Jau galima gauti --- 1970 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina \$1.00.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.

Redaktorius Grožvydas Lazauskas.

Administracijos adresas: Juozas Urbelis
1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.

Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

Hamiltono Vyskupo M. Valančiaus šeštadienio mokyklos abiturientai su valdyba. Iš kairės: prel. dr. J. Tadauskas, mok. ved. J. Mikšys, mok. M. Kvederiene ir KLB Hamiltono apyl. pirm. K. Mileris. Nuotrauką A. Jurgaičio.

LONDON, ONT

PRIMICIJOS

Birželio 14 d. Londone pirmąsias mišias atliko kun. Vytas Gorinas. Jis pasirinko Londoną todėl, kad yra senas kun. B. Pacevičiaus pažįstamas dar iš seminarijos laikų. Bažnyčia buvo pilna žmonių. Giedojo "Baltijos" ir suaugusių jungtinis choras.

Po mišių visi susirinko į salę, kur buvo laukiami įšventintojo pagerbimas. Kartu buvo paminėti tragiški birželio įvykiai ir šešių metų sukaktis nuo Šiluvos parapijos įkūrimo.

Programą tvarkė Šiluvos parapijos šalpos komiteto pirm. J. Butkus. Sveikino Londono L. Bendruomenės pirm. A. Pocius ir M. Chai-nauskas — kitų organizacijų varda. Linkėjimus perdavė šeštadieninės mokyklos vedėjas L. Eimantas.

Mening programą atliko Londono "Baltija". Tarp dainų ir šokių buvo daug pavie-

nių ir grupinių sveikinimų kun. V. Gorinui ir parapijai. Po programos kun. V. Gorinas buvo tiek sujaudintas, kad užlipo ant scenos ir kiekvieną ansamblio dalyvį asmeniškai pasveikino. Jis pasakė labai jautrią kalbą ir pagyrė Londono jaunimą.

J. Butkus dėkojo "Baltijos" jaunimui. Pažymėjo, kad Londone veikia ir sportininkai. Gaila, kad pamiršo paminėti Londono skautus, kurie šiuo metu taip rūpestingai dabo bažnyčią. Po minėjimo buvo kavutė.

B. A.

LAURINAITIS JUOZAS

Tel. 524-0209.

DĖMESIO, DĖMESIO! Parduodu alų perkama kaina, visų rūšių minkštą gėrimą po \$2.00 už case, Varškę 5% sv. už \$2.10. Pigiausiomis kainomis šviežias ir rūlytas dešras ir kitus produktus. Atvykite patys į krautuvę - 1918 Frontenac St. (Prie pat METRO).

LILY HOSIERY MFG CO.

NYLON HOSIERY, LINGERIE & MEN'S UNDERWEAR

*** **

- Nailoninis trikotažas, moteriška ir vyriška apatine apranga.
- Savininkai iš Kauno ir laisvai kalba lietuviškai.

J. WISGARDISKY (WIS)

1060 HUTCHISON ST.
MONTREAL, QUE.

W. LAPENAT

General Construction Reg'd.

89 Orchard Street LaSalle, Que.

*** **

Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina. Tel. 366-6237.

HIGHLAND AUTO BODY

Lietuviams nuolaida.

Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išores taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

LaSalle

AUTOMOBILE INC.

7635. BOUL. LASALLE
LASALLE, QUEBEC
TEL. 366-7818

- DART
- CORNET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION
- DODGE

LAURENT DAIGNEAULT
Président

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktoriai

• Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai

• Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai

• Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE
LASALLE

366-0330

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

TEL. 525-8971.

• PORTRETAI • VEDYBOS • KRIKŠTYNOS
• SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
• ĮVAIRIOS PROGOS

T. Laurinaitis

A.B.C. PARCEL SERVICE

3891 ST. LAWRENCE BLVD.

MONTREAL, QUE, CANADA

TEL. 844-9098

- A.B.C. Parcel service patarnauja gerbiams lietuviams klientams jau 17 metų ir ryžtasi tai daryti dar daugelį metų ateityje.
- A.B.C. yra vienintelė bendrovė Montrealyje, kuri turi visus leidimus ir teisę pati išrinkti mokesčius bei siųsti siuntinius tiesiai iš Montrealio.
- Mes turime pilną pasirinkimą įvairiausių medžiagų, tinkamų siuntoms, ir duodame didesnę nuolaidą angliškoms medžiagoms (joms maitas yra tikrai \$1.00 - vienas doleris - už jardą) už apsiųstus nuolaida iki **50%**

- Parduodame taip pat specialius pažymėjimus (certificates), už kuriuos galima pirkti prekes dolerinėse krautuvėse Lietuvoje.
- Skubėkite mus aplankyti arba skambinkite mums, kad galėtumėte gauti visą informaciją apie tai, ką geriausia šiuo metu siųsti Lietuvon.

A.B.C.

Liepos 19 d.
P. Skrubio vasarvietėje, Pointe Fortune, P. Q.,
rengiama

JAUNIMO GEGUŽINĖ

Programoje:
Laisvas jaunimo pasirodymas,
populiari šių dienų džiazo muzika,
šokiai ir žaidimai,
plaukiojimas laiveliais,
prizinis šaudymas,
bufetas ir užkandžiai.

MINDAUGO KUOPOS
JŪRŲ ŠAULIAI

BENDRUOMENYBĖS

Buvęs montrealietis P. Sušinskas, dabar gyvenantis JAV, su Montrealio lietuvių bendruomene vis dar nenutraukia ryšių. Savo indėlį jis vis dar laiko Lito bankelyje, o svarbiausia, kad jis vis tebemoka bendruomenės solidarumo mokestį į KLB Montrealio seimelio išdą.

Tai iš tikrųjų malonus pavyzdys, parodantis ne tik atskiro asmens prisirišimą prie savo bendruomenės, bet ir pareigos jausmą tai bendruomenei.

KLB Montrealio seimelio prezidiumas tebetęsia savo pastangas visus bendruomenės narius įjungti į pastovų solidarumo mokesčio mokėjimą. Turintieji sąskaitas Lite dabar jau gali pasinaudoti labai patogiai ir lengva priemone: pareikšti Litui, kad iš sąskaitos kiekvienais metais KLB Montrealio seimelio išdą pervestų tą iš tiesų nedidelę sumelę — 2 dolerius. O tie bendruomenės nariai, kurie sąskaitos Lite neturi, visuomet savo finansinę pareigą bendruomenei atlikti gali tiesiogiai per seimelio prezidiumo išdavininką Juozą Šiaučiu-lij.

PADĖKA

Reiškiame nuoširdžią padėką visiems dalyviams ir rengėjams, suruošusiems mums nepamirštamą, puikų ir malonų pagerbimą gegužės 6 d. Aušros Vartų salėje, mūsų vedybinio gyvenimo 35 metų sukakties proga.

Dėkojame vakaro rengėjams B. ir M. Kasperavičiams, P. ir B. Buzams ir jų mielai dukrelei Lindai; dėkojame šeimininkėms, talkininkėms ir talkininkams L. Jurjonienei, J. Šmitienei, Keršienei, K. ir M. Buzaitėms, J. Gurklytei, G. Zaneliai, A. Jurjonui, J. Šveikauskui, H. Plipliui ir vakaro vedėjui — J. Šiaučiu-lij.

Melonai dėkojame visiems sveikintojams už linkėjimus ir už gražias ir brangias dovanas: Aušros Vartų parapijos klebonui tėvui L. Zarembai, S. J., sūnui Mykolui Grinkui, broliui ir brolienei W. Grinkevičiams, Šv. Onos draugijos vald. pirm. A. Ūsienai, solistui A. Kebliui, seselei Margaritai, A. V. choro seniūnui H. Celteriui, Nidos klubo vald. pirm. Br. Kirstukui, L. K. Mindaugo šaulių kuopos vald. pirm. Ig. Petrauskui, Moterų skyr. pirm. V. Dikaitienei, V. Sušinskiui, visiems giminėms ir draugams, prisidėjusiems prie mums suruošto pagerbimo.

M. M. Grinkai

Per Litą bendruomenės solidarumo mokestį jau moka 107 bendruomenės nariai. Penkiolika įsijungė naujai. Tai S. Aneliūnas, B. Baltūnis, J. Baltūnienė, O. Čečkauskienė, P. Gabrys, M. Guobys, Iz. Gorys, C. Januškevičius, O. Januškevičienė, J. Kibirkštis, P. Montvila, Alb. Ruzgas, P. Norkeliūnienė, K. Sitkauskas ir G. Sušinskas.

KLB Montrealio seimelio prez. išdavininkas J. Šiaučiu-lis pareiškė, kad finansinė našta išlaikyti ir paruošti lietuvių skyrių Tautybių paviljone dabar vykstančioje Montrealio parodoje krenta tik ant Bendruomenės pečių. Išdavininkas dėkoja visiems tiems, kurie pareiškė, kad apsimoka solidarumo mokestį per Litą arba tiesiogiai, bet ir primena, kad labai didelis bendruomenės narių skaičius vis dar neprisiruošia savo pareigą atlikti. Ypač dabar, kada seimelio prezidiumo laukia stambios išlaidos ryšium su Montrealio parodos Lietuvių dienom, pareiškimas ir nedelsus atsiskaitymas yra itin pageidautinas.

MIRĖ

Eismo nelaimėje Montrealio gatvėje sunkiai sužeista buvo Ona Sagevičienė, kuri vis dar guli Royal Victoria ligoninėje. Jai sergant mirė jos vyras Fr. Sagevičius.

Praeitą savaitę mirė Antanas Stanaitis, į Kanadą atvykęs prieš 45 metus.

DR. A. S. POPIERAITIS

B. A., M. D., C. M., M. Sc., L. M. C. C., F. R. C. S. (C)

CHIRURGINĖ PRAKTIKA

KREIPTIS Tel. 931-3275
SEAFORTH MEDICAL BUILDING
3550 Core Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E.
(kampus St. André)
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W.,
Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENE

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS

J.P. Miller, B.A., B.C.L.

Suite 205
168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remoduojau
• Vasaros laike saugojimas
(Storage)
6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal
Tel. 767-6183.

JONINĖS GAMTOJ

Praeitą šeštadienio popietę lietuvi lyjant Prano Skrubio vasarvietės gojelin pradėjo rinktis Montrealio šaulių gegužinės rengėjai ir svečiai, o kai vakarop buvo uždegtas tradicinis joninių laužas, apie jį jau susispietė gražūs dalyvių būrys.

V. Sušinskas pravedė laužui pritaikytą montažą, kurį atliko J. Jukonienė, A. Urbanavienė, St. Reutas ir J. Zavys. Po programos buvo išmėginta naujoji šokių platforma. Jurgui Mačioniui ir plokštelėm grojant, šokėjai linksmai sukosi iki vėlumos.

Tolimiausias svečias buvo V. Kijonka su žmona, atvykęs iš Monroe, Conn., JAV.

IŠVYKO BOSTONAN

NL bendrovės direktorius Henrikas Adomonis išvažiavo į Bostoną, kur pasimetus su iš Lietuvos atvykusiu savo dėde Julium Adomoniui ir dalyvaus savo dėdės Jono Adomonio gimtadienyje.

STEREO LOTERIJAI

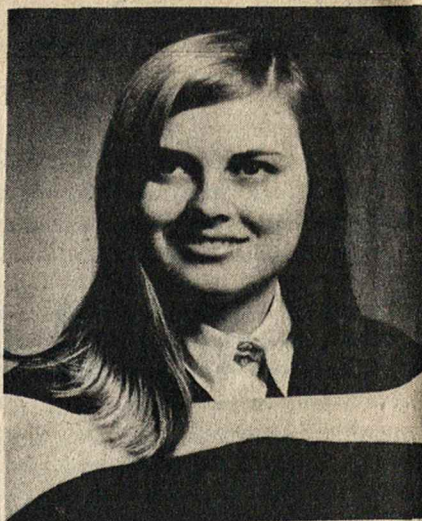
Šv. Kazimiero parapijos metinei loterijai jau nupirkta didysis fantas — stereo įrenginys. Šimtai loterijoje laimėjimų iš viso bus net 50. Tarp laimėjimų bus ir Kanados valstybiniai paskolos laktai bei kiti laimikiai.

Loterija bus rudenį.

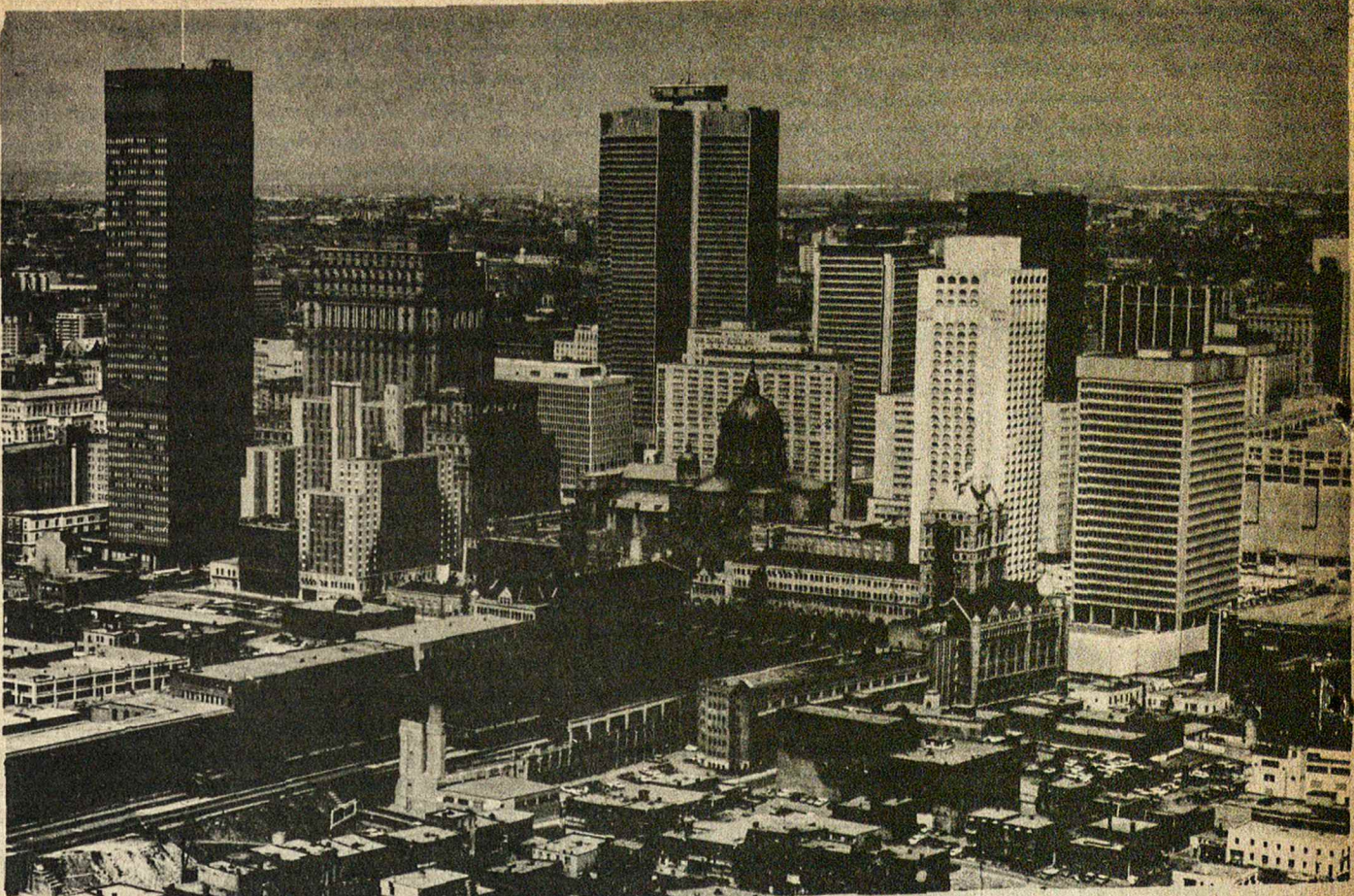
PERSILAŪŽIMAS?

Aksčiau parapijos susirinkimuose paprastai būdavo vartojama anglų kalba, bet birželio 18 d. įvykusiame Šv. Kazimiero parapijos bendrame komiteto ir tarybos pasitarime vyravo lietuvių kalba.

Susirinkime buvo pranešta apie einamuosius reikalus ir ateities planus.

Montrealio Sir George Williams universitetas šimt Reginald Barysaitė suteikė bakalauro laipsnį. R. Barysaite specializuojasi istorijoje.

Dangop kyla modernieji Montrealio dangoraižiai

GRĮŽO MONTREALIN

Irena Petrulytė po ilgesnės kelionės Europoje grįžo namo į Verduną, Montrealyje. I. Petrulytė aplankė Lietuvą, iš kur per Londoną buvo nuvykusi paatostogauti Ispanijoje.

LIETUVIAI DIPLOMANTAI MONTREALEJE

Loyola College baigė: Alg. Bakaitis, K. Alinauskas, G. Adomonis, J. Chernis.

MERGVAKARIAI

Šv. Kazimiero par. salėje gausus būrys moterų ir merginų "mergvakari" suruošė J. Klezaitė. Būsimoji nuotaka gavo iš tiesų daug dovanų.

Vytauto klube staigmena buvo suruošta Sandrai Ryan, žinomo fotografo Antano Laurinaičio sužadėtuinei.

Staigmeną Sandrai suorganizavo K. Keršienė, M. Matusevičienė, J. Rimelienė, D. Ryan ir J. Vilkelienė. Augaičių bute mergvakaris buvo suruoštas laimėjimais Bakaitytei.

Laima Bakaitytė rugp. 1 d. ištėkės už bramptoniško Algio Bačeno.

NAUJA ŠEIMA

Birželio 20 d. Šv. Kaz. bažnyčioje Petras Kuliks susituokė su ukrainiete Olga Charuk.

KAZIMIERIEČIŲ GEGUŽINĖ

Ypač jaunimas laukiamas Šv. Kazimiero parapijos gegužinėje, kuri liepos 12 d. įvyks J. Vekterio ūkyje.

Jaunimui numatyti atskiri stalai, nemokami nesvaiginamieji gėrimai, o įvairių varžybų laimėtojai gaus dovanų. Patys mažieji — visi bus laimėtojai ir, žinoma, gaus dovanų. Šeiminkė, atsivežusi savo keptą skaniausią pyragą, gaus premiją.

Gegužinė prasidės po pamaldų, kurios bus 11 val.

IŠVYKSTA EUROPON

Rita Gudžiūnaitė ir Violeta Vasiliauskaitė vasaros atostogų išvyksta į Europą.

Rita Gudžiūnaitė rudenį Kingstono universitete pradės studijuoti magistro laipsnį gauti.

V. Tomkus

700 Ocean Dr.

Juno Beach

North Palm, FLA. 33403

arba skambinkite
(305) 844-3388

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
3907 A Rosemount Blvd.

TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355
5-tos "Lite" nr. 752D

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario
PROVINCIJOSE

Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

ADRESAS: 1465 De Seve Street
Montreal 205, Que.
TEL. 766-5827.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:

EINAMASIAS 5-tas 5.0%
ŠERUS (numatyta) 6.0%
TAUPOMASIAS 5-tas 6.5%
TERM.IND. 1 metams 7.25%
TERM.IND. 2 " 7.75%
TERM.IND. 3 " 8.00%

Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 šerų sumos.

DUODA PASKOLAS:

(iskaitant nario gyvybės apdraudą iki \$10,000 paskolos sumos)
ASMENINES, čekių kredito ir nekiln. turto (rezidenc. nuosavybių) iš 9%
INVESTACINES pagal jų rūšį nuo 9.5% iki 12%.

TERMINUI suejus paskolos atnaujinamos iš tuo metu galiojančio palūkanų procento.

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekmdieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius. Vakaraus - trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Diena - penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakaraus - pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmdieniais nedirbama vasara nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA

TEL. 727-3120

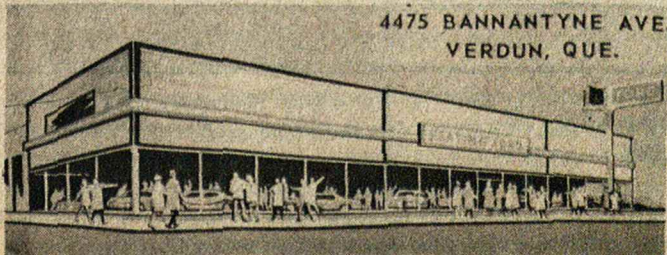
6695 — 35th Avenue, Montreal, 409.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B. 376-3781
Arvydas RUDZEVIČIUS, A.I.B. NAMU: 672-5303.

KOMERCINIO, PRIVATAUSTURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBĖS, GYVYBĖS DRAUDIMAS

Keating FORD Sales Limited

TEL. 769-8831

USED CARS
1 year guarantee

Kreipkitės į
LEO GURECKAS
Sales Manager
Keating Ford Lietuvos atstovas
769-8831.

Tel: namų 366-2548.

